Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 3 июль 1969 йил, пайшанба ● № 153 (14.316). ● Баҳоси 2 тийин.

Ғаллакорлар марраси

Қарши районининг ғаллакорлари Қашқадарё областида биринчи бўлиб давлатга дон сотиш йиллик планини бажардилар. Район меҳнаткашлари бир ярим минг тоннадан ортиқ буғдой ва арпа тайёрлашга муяссар бўлдилар. Карл Маркс номли, «Пахтакор» колхозлари топшириқни деярли икки баравар ошириб бажардилар.

Қарши даштида ғалла ўрими қизғин давом этмоқда.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ИХТИРОЧИЛАРИ ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва Касаба Союзлари Бутуниттифоқ Марказий Совети барча ихтирочилар, рационализаторлар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларини шонли сана-ихтирочилик тўғрисидаги Ленин декретининг 50 йиллиги муносабати билан қизғин табриклайдилар ва қутлайдилар.

Совет ҳукуматининг декрети ихтирочилар ва рационализаторларнинг оммавий ҳаракатини бошлаб берди. Ҳозирги вақтда бу ҳаракатда миллион-миллион ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг вакиллари қатнашмоқда. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан фан ва техникани ривожлантиришга, жамоат ишлаб чиқаришини такомиллаштириш ва унинг самарадорлигини оширишга, меҳнат унумдорлигини юксалтиришга, саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сифатини яхшилашга актив ёрдам бермоқдалар.

Ихтирочилар ва рационализаторлар В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга интилиб, шу беш йилликда умумий жамғарма фондига 9 миллиард сўм қўшиш юзасидан олган мажбуриятларини муваффақият билан бажармоқдалар. Фақат сўнгги уч йилнинг ўзидагина ихтиролар ва рационализаторлик таклифларини халқ хўжалигига жорий қилишдан 7 миллиард сўм чамаси пул тежалди.

Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти ишлаб чиқариш новаторларининг ишига катта ёрдам бермоқда. Жамият ташкилотлари корхоналар, қурилишлар, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари билан бирга ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ва илмий ходимларнинг янгидан-янги кенг оммасини ижодий фаолиятга тобора актив жалб қилмоқлари, уларнинг берган таклифларини ўз вақтида жорий қилиш чораларини кўришлари, энг яхши ихтирочилар ва рационализаторларни бутун чоралар билан рағбатлантиришлари, меҳнаткашларни, айниқса ёшларни илмий-техника билимлари билан қуроллантиришлари керак.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва Касаба Союзлари Бутуниттифоқ Марказий Совети ихтирочилар ва рационализаторларнинг ижодий меҳнатига юксак баҳо бериб, улар бундан буён ҳам социалистик ватан экономикасини янада равнақ топтириш учун, мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун курашчиларнинг олдинги сафларида бораверадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

Азиз ўртоқлар, сизларга ишда янги-янги муваффақиятлар ва шахсан катта бахт-саодат тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ** — **КАСАБА СОЮЗЛАРИ БУТУНИТТИФОҚ МАРКАЗИЙ СОВЕТИ**

ЁЗГИ ДАМ ОЛИШ

Гўзал ва сахий ёз келди. Адирлар ва қирлар, водийлар сепини ёзди. Ҳаммаёқ кўм-кўк, гулларнинг хушбўйи таралмоқда. Боринги, табиат ўзининг бутун латофатини, ҳуснини одамларга бахш этиш учун бел боғлади. Ўлкамизнинг баҳаво жойлари, гўзал маконлари меҳнаткашларни ўзига, дам олишга даъват этмоқда.

Дарҳақиқат, ёз — меҳнат аҳлининг дам олиши, яхшилаб ҳордиқ чиқариб ўз коллективларига янги куч ва ғайрат билан қайтиши учун энг қулай мавсумдир. Шу боисдан ҳам партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларнинг ёзда дам олишига алоҳида эътибор беради. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кечагина газетамизда эълон қилинган «Мамлакатда туризм ва экскурсияни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори бунинг ёрқин далилидир. Ёзга келиб курорт ва санаторийларда, дам олиш уйларида жойлар кўпайтирилади, янги туристик маршрутлар очилади, оммавий дам олиш зоналарида кишиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш кучайтирилади. Чунончи, республикамизда ёз мавсумида санаторийлар ва дам олиш уйларида жойлар миқдори бир ярим баравар ошади. Бундан ташқари, курорт ва санаторийлар, дам олиш уйлари тармоғи йил сайин кенгаймоқда. Агар 1968 йилда фақат касаба союзларига қарашли 16 та санаторий ва дам олиш уйларида 93 минг ишчи, колхозчи, зиёли ва бошқа касбдаги кишилар ҳордиқ чиқарган бўлсалар, бу йил даволанувчилар ва дам олувчилар сони 100 минг кишига етказилади. Бизда «Чинобод», «Ботаника», «Ўзбекистон», «Ситора ва Моҳихоса» каби санаторийлар ва «Обираҳмат», «Сўқоқ», «Фарғона» сингари дам олиш уйлари кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлган. Ана шу даволаниш ва дам олиш маконлари замонавий техника ҳамда малакали кадрлар билан таъминлангандир. Уларда минерал сувлар, шифобахш лой ва бошқа физиотерапевтик усуллардан кенг фойдаланилмоқда.

Меҳнаткашларнинг ҳордиқ чиқаришига давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим масала деб қараб, Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Республика Министрлар Совети сўнгги йилларда республикамизда санаторий-курортлар, оммавий дам олиш зоналарини кенгайтириш, жумладан Чорвоқ сув омбори, Тошкент денгизи ва Фарғона водийсида оммавий дам олишни намунали ташкил қилиш юзасидан бир қатор муҳим тадбирлар белгиладилар. Мазкур тадбирларнинг амалга оширилиши меҳнат аҳли учун катта қулайликлар яратиб беради. Шу билан бирга бизда Чимён ва Иссиқкўлда, Фарғона ва Наманганда янги санаторийлар қурилади, эскилари кенгайтирилади. Бу эса санаторийлар ва дам олиш уйларида ҳордиқ чиқарувчилар сонини бирданига икки баравар кўпайтиришга имкон беради.

Ёз — туристик саёҳатлар учун айниқса соз. Бу даврда Ватанимиз бўйлаб, гўзал республикамиз бўйлаб ажойиб саёҳатлар қилиш мумкин. Шуни кўзда тутиб, республикамиз касаба союз ва комсомол ташкилотлари хилма-хил туристик саёҳатлар ташкил қиладилар. Бу соҳада республика ҳамда областлардаги туристик саёҳатлар уюштириш бошқармалари катта ташкилотчилик ишлари олиб бормоқдалар.

Шуни айтиш керакки, республикамизда мавжуд бўлган санаторий-курортлар, дам олиш уйлари албатта ҳамма хоҳловчиларни қабул қилолмайди. Шунинг учун ҳам маҳаллий партия ва касаба союз ташкилотлари меҳнаткашларнинг оммавий дам олишини таъминлаш соҳасида ташаббус кўрсатишлари зарур. Бизда бунинг учун барча имкониятлар мавжуд. Чунончи, республикамизда халқ севган ажойиб оромгоҳлар, дам олиш зоналари бор. Масалан, Шоҳимардон, Почота, Чопонота, Тошкент-денгизи ва бошқа жойлар дам олиш учун жуда қулай. Ҳамма гап ана шу жойларда меҳнаткашлар учун барча маданий-маиший шароитлар яратиб беришда қолган. Жойлардаги савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатиш ташкилотлари зиммасига бу соҳада зўр масъулият юкланган. Улар дам олувчиларга намунали хизмат кўрсатиш, меҳнаткашларнинг бемалол ва ҳузур қилиб дам олишлари учун ҳамма қулайликларни яратиш учун ғамхўрлик қилишлари даркор.

Ёзги дам олишни ҳар жиҳатдан намунали ўтказиш фақат санаторий-курорт, дам олиш уйлари, дам олиш зоналаридаги маҳаллий партия ва совет ташкилотларигагина эмас, балки завод ва фабрика, колхоз ва совхозлардаги партия ва касаба союз ташкилотларининг ташаббускорлигига, ишни пухта ташкил этишига боғлиқ. Улар ҳар бир меҳнатчининг дам олишини таъминлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиши, бу ишни режа билан тўғри йўлга қўйиши мақсадга мувофиқдир. Бу соҳада бизда кўплаб коллективлар яхши тажриба тўпладилар. Масалан, Тошкентдаги «Ташавтомаш», «Ташсельмаш» заводлари, «Ташгипрогор» лойиҳалаш институти, Мирзачўлдаги 6-совхоз, Ленин районидаги «Правда Востока» колхози касаба союз ва комсомол ташкилотлари коллектив аъзоларининг намунали дам олишини ҳар чоқ пухта уюштирадилар.

Ёзги дам олиш — бу курорт ва санаторийлар, дам олиш уйлари ва дам олиш зоналари фаолиятидангина иборат эмас. Бу масъулиятли вазифани бажаришга — парк ва хиёбонлар, боғ-роғлар, ёзги кино-театр ва клублар ҳам даъват этилгандир. Энг муҳими ана шу сайилгоҳ жойларда, оммавий дам олиш маконларида маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхши йўлга қўйиш лозим. Истироҳат боғлари ва паркларда, соғломлаштириш лагерларида, хилма-хил оммавий ўйинлар, спорт мусобақалари, халқ сайилларини ўтказиб туриш кенг меҳнат аҳлининг ҳузур қилиб дам олиши, ўз саломатлигини мустаҳкамлашига муносиб ҳисса қўшади.

Меҳнаткашларнинг ёзги дам олиши катта маънавий-иқтисодий, давлат аҳамиятига эга бўлган ишдир. Уни намунали ўтказиш барча партия, совет, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотларидан зўр эътибор ва масъулият талаб этади. Шунга эришиш керакки, ҳар бир ишчи ва колхозчи, олим ва мутахассис ёзда қониқиб ҳордиқ чиқарсин, ўз меҳнат коллективларига, илмий лабораторияларига янги куч, янги ғайрат ва ижодий режалари билан қайтсин, коммунистик қурилиш ишига янада кўпроқ ҳисса қўшадиган бўлсин.

Оққўрғон районидаги «Москва» колхозининг ўртоқ Т. Маҳмудов бошлиқ звеносида канопдан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Экин қатор оралари ҳозир учинчи марта парвариш қилиняпти. Суратда: Т. Маҳмудовни ўз даласида кўриб турибсиз.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

ДОЛЗАРБ КУНЛАР

«Ғузор» совхози ғаллазорларида 18 комбайн жавлон урмоқда. Ҳар гектар майдондан олинаётган ҳосил мўлжалдагидан ошиб тушяпти. Арпанинг ҳар гектаридан 11-12 центнердан, буғдойзордан эса 10 центнердан сара дон янчиб олиняпти. Комбайнларнинг ҳар бири билан ўртача 13-15 гектар майдоннинг ғалласи саранжомлаб олинмоқда. Т. Равшанов, Ж. Баратов, К. Бобомуродов каби илғор комбайнчилар бошқаларга ўрнак кўрсатмоқдалар.

Ғалла ўрим-йиғими мавсуми совхоз дирекцияси ва партия комитети томонидан ишлаб чиқилган тадбирлар асосида давом этмоқда. Ғаллакорлар ўрим-йиғимни 20 иш кунида тамомлаш учун тер тўкмоқдалар. Бунинг учун комбайнлар икки сменада ишлатилмоқда.

Ғалла ўрим-йиғимида қатнашаётган техника воситаларининг бетўхтов ишлаши учун кўчма ремонт устахонаси ташкил этилиб, зарур эҳтиёт кисмлар билан таъминланди. Далада ишлаётганларнинг яхши дам олиб, намунали меҳнат қилишлари учун етарли шароит яратиб берилган, комбайнчилар, ёрдамчи ишчилар моддий рағбатлантириб бориляпти. Иш социалистик мусобақа асосида ташкил этилган. Ҳар беш кунда мусобақа якунланиб борилмоқда.

Ҳозиргача совхозда 2 минг гектардан зиёдроқ майдоннинг ғалласи ўриб янчиб олинди. Давлатга дон сотиш йиллик плани эса 60 процентдан ошиб кетди. Совхоз ғаллакорлари етиштирилган ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймасдан, ўриб-йиғиб олиш, давлатга 700 тонна сифатли дон сотиш, кўплаб сомон жамғариш учун курашмоқдалар.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
Ғузор райони.

ЎРИМ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ғалла ўрим-йиғими, давлатга дон сотиш, уруғлик фонди жамғариш ва донни ташиб олиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва республикадаги автоколонналар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1969 йил 30 июнгача бўлган якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Сурхондарё областига (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Муродов,** область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Умаров,** область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Сайдаҳмедов,** область совхозлар трестининг директори ўртоқ **Эшонов,** «Ўзсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Жабборов,** дон маҳсулотларини реализация қилиш базасининг директори ўртоқ **Файзуллаев**). Бу область ғалла ўриш планини мавсум бошланганидан буён 33 процент бажарган, шу жумладан, кейинги ўн кунда 25,6 процент адо этган. Давлатга дон сотиш планини 119,8 процент бажарган, шу жумладан кейинги ўн кунда йиллик планга нисбатан 92,7 процент адо этилишига эришган ҳамда уруғлик жамғариш планини 25,7 процент бажарган;

Сурхондарё областининг Термиз районига (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Чорнев,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Болтаев,** район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Саъдуллаев**). Бу район бошоқли дон экинларини ўриб олиш планини 94 процент бажарган, давлатга дон сотиш планини 153 процент ва уруғлик жамғариш планини 41,6 процент адо этган.

Сурхондарё областидаги «Работ» совхозига (совхоз директори ўртоқ **Умаров,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Усмонов,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Абдураҳмонов**). Бу совхоз давлатга дон сотиш планини 165 процент, уруғлик жамғариш планини 100 процент адо этган.

Ғалла ўрим-йиғими илғорларини мукофотлаш учун Сурхондарё область ижроия комитетига 500 сўм, Термиз район ижроия комитетига 300 сўм ва «Работ» совхозига 200 сўм ажратилди.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА БАЙРОҒИНИ БАЛАНД КЎТАРАЙЛИК!

Ўзбекистон пахтакорлари ва барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мисли кўрилмаган табиий офатларни енгиб, пахта, дон, сабзавот-қовун-тарвуз ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш учун зўр сабот билан кураш олиб бормоқдалар.

Пахта учун курашнинг ҳал қилувчи кунлари келди. Ҳар бир кун экинларни парвариш қилишда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонланиши керак. Ғўзанинг ривожланиши жиддий кейинда қолаётганлиги ҳисобга олиниб, ишни жуда тез суръатлар билан олиб боришни — экинларни парвариш қилиш ва озиқлантириш, зараркунандаларни батамом қириб ташлашни, ерни юмшатишни, қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг тарқалишига йўл қўймасликни таъминлаш керак.

Қардош пахтакор республикалар қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари социалистик мусобақанинг дастлабки натижаларини якунлаш учун яқин кунлар ичида ўзаро текшириш ўтказишга қарор қилдилар.

Ўзбекистоннинг ўзаро текшириш бригадаси 1 июлда қардош Туркманистонга жўнаб кетди. 10 июлда эса бизнинг республикамизга Туркманистон, Тожикистон, Озарбайжон ва Қирғизистоннинг ўзаро текшириш делегациялари келишади.

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари социалистик мусобақадош қардошларимиз бўлган азиз меҳмонларни кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар. Шу мақсадда улар Ўзбекистоннинг катта хирмони — 4 миллион 100 минг тонна «оқ олтин» етиштириш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган ҳамма мажбуриятларини намунали бажариш учун курашиб, меҳнатда юксак муваффақиятларга эришиш борасида барча кучларни сафарбар қилишга қатъий бел боғлаганлар. (ЎзТАГ).

РАИСНИНГ ТУШИ...

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Андижон районидаги Киров номли колхознинг раиси Ботирали Аҳмедов ғалати туш кўрганмиш. Тушида ғўзаларни оралаб кетаётиб ўтга ўралашиб, йиқилиб тушганмиш. Бегона ўтлар раиснинг оёкларига маҳкам ёпишиб, бўйнига ўралиб олганмиш. Раиси тушмагур қўрқиб кетиб, овозининг борича кичқириб юборибди:

— Вой дод! Менга ҳужум қилишяпти. Ёрдам беринг, одамлар!

— Қўрқманг, раис, меҳрибонлигингиз учун қуллуқ қиляпмиз. Сизнинг даврингизда ошиғимиз олчи яйраб-яшнаяпмиз, — дермиш ёввойи ўтлар тилга кириб.

Раис чўчиб уйғонса туши экан. Деразадан қуёшнинг тиғи уриб терлаб-пишиб кетибди. У шошиб идорага борди. Тушини партком секретари Озодахон Жалиловага айтди.

— Кўпинча туш ҳам ҳақиқатга яқин бўлади, — дея гап бошлади партком секретари, — сиз кўрган тушнинг таъбири мана бундай. Кеча областдан вакил келди. Биргалашиб дала айландик. Хижолатда қолдим. Абдулазиз Ўринбоев бригадасининг Асака йўлидаги 7 гектар ғўзаси бегона ўт орасида қолган. Ўт билан ғўзани ажратиб бўлмайди. Механизатор Абдужалил Турғунов тракторни сояга тортиб қўйиб, куппа-кундуз куни ухлаяпти.

Шу бригаданинг шийпон олдидаги ғўзаси ҳам ўтнинг ичида кўринмайди. 5 гектар ердаги ғўзаси чанқаб офтобда қовжираб ётибди. Чигит экилгандан бери сув кўрмаган Ўқариқ олишни бугун бошлабди. Ишонмаяпсизми, раис?! Ўз кўзимиз билан кўрдик. Сув ичмаса ҳам ғумай, семиз ўт, ажриқ сероб бу картада.

Фозилжон Ҳожиев бошлиқ 17 бригаданинг 21 гектарлик катта картасидаги ғўзанинг бир қисмини ўт босган. Ўша картанинг ёнидаги 2 гектарлик картага бугун эрта сув тарамасак, ғўзадан ажраб қоламиз. Мамасоли Рустамов, Нуъмонжон Усмонов, Мадаминжон Ботиров бошлиқ бригадаларда ҳам ўт сероб.

Ашурали Мирзаевнинг шийпон олдидаги картасига осмондан бегона ўт ёғилганми, дейман. Мадаминжон Маҳсудов бригадасининг Хакап адирига туташган картаси бор-ку... чигит экилгандан буён одам оралмабди-я!

— Бас! — деди раис тутоқиб, — буларнинг ҳаммасига сиз айбдорсиз. Далага кам чиқасиз.

— Шунақами, ҳали! Ҳм... Дала айланмасам ҳам, пиллани дўндириб қўйдим-ку!

— О, пиллани рўкач қилиб қутулиб кетаман, денг! Йўқ, унакаси кетмайди. Борди-ю, райком бюросига тушсак, сиз ҳам, агроном ҳам, бригадирлар ҳам тик туриб жавоб берасизлар.

— Жумладан, сиз ҳам раис — қўшиб қўйди партком секретари.

— Жумладан мен ҳам! — такрорлади раис.

Ботирали Аҳмедовнинг ваҳимали туши катта шов-шувларга сабаб бўляпти. Уни биров яхшиликка, биров ёмонликка йўймоқда. Колхоз раҳбарлари ҳамон ўзаро баҳслашиб юрибди...

1500 гектар майдондаги ғўзанинг бир қисми эса ҳамон бегона ўт чангалида турибди. Колхоз ғўзаси бултургидан икки ҳафта кечки. Шунга қарамасдан, озиқлантириш ҳам, суғориш ҳам, қатор ораларини юмшатиш ҳам талаб даражасида эмас.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

М. Воробейчиков чизган расм.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ХАЛҚАРО КЕНГАШИДА ҚАТНАШГАН ДЕЛЕГАЦИЯЛАР ЖЎНАБ КЕТИШДИ

Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро Кенгаши ишида қатнашган қуйидаги делегациялар Москвадан жўнаб кетишди:

Партия Марказий Комитети Ижроия комитетининг аъзоси ўртоқ Р. Гиольди бошчилигидаги Аргентина Коммунистик партиясининг делегацияси,

Боливия Коммунистик партиясининг делегацияси,

Бразилия Коммунистик партиясининг делегацияси,

Партиянинг Бош секретари ўртоқ Х. Фариа, партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Э. Г. Мансер ва Э. Торрес ўртоқлар, партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат ўртоқ А. Лайядан иборат Венесуэла Коммунистик партиясининг делегацияси,

Гайана Халқ прогрессив партиясининг делегацияси,

Гватемала меҳнат партиясининг делегацияси,

Гондурас Коммунистик партиясининг делегацияси,

Ҳиндистон Коммунистик партияси делегациясининг аъзолари—партия миллий кенгаши Марказий секретариати ва Марказий Ижроия комитетининг аъзолари Н. К. Кришнан, Б. Гупта, И. Гупта ва Р. Чандра ўртоқлар,

Партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ф. Нассар бошчилигидаги Иордания Коммунистик партиясининг делегацияси,

Ироқ Коммунистик партиясининг делегацияси.

Эрон Халқ партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Р. Радманеш ва партия Марказий Комитетининг секретари ўртоқ И. Искандарийдан иборат Эрон Халқ партиясининг делегацияси,

Партия Ижроия комитетининг Бош секретари ўртоқ М. Ориордан ва партия ижроия комитети сиёсий комитетининг аъзоси ўртоқ Ж. Жеффердан иборат Ирландия Ишчи партиясининг делегацияси,

Партия Ижроия комитетининг бош секретари ўртоқ Х. Мур ва партия Ижроия комитетининг аъзоси ўртоқ Х. Мэрфидан иборат Шимолий Ирландия Коммунистик партиясининг делегацияси,

Колумбия Коммунистик партиясининг делегацияси,

Партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. Мор ва партия Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ У. Варгасдан иборат Коста-Рика Халқ Авангарди партиясининг делегацияси,

Ливан Коммунистик партиясининг делегацияси:

Партия Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ А. Мартинес Бердуго бошчилигидаги Мексика Коммунистик партиясининг делегацияси,

Шарқий Покистон Коммунистик партиясининг делегацияси.

Панама Халқ партиясининг делегацияси,

Партия Марказий Комитети сиёсий комиссияси ва секретариатининг аъзоси ўртоқ К. Масизль бошчилигидаги Парагвай Коммунистик партиясининг делегацияси,

Перу Коммунистик партиясининг делегацияси,

Португалия Коммунистик партиясининг делегацияси,

Сальвадор Коммунистик партиясининг делегацияси,

Сурия Коммунистик партиясининг делегацияси,

Партиянинг Бош секретари ўртоқ Г. Холл бошчилигидаги АҚШ Коммунистик партиясининг делегацияси,

Партия Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Р. Арисменди ва партия Марказий Комитети Ижроия комитетининг аъзоси ўртоқ Л. Х. Массердан иборат Уругвай Коммунистик партиясининг делегацияси,

Цейлон Коммунистик партияси делегациясининг аъзолари — партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ П. Кейнеман, партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ К. П. Сильва ва партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ўртоқ Х. Г. Ратнавира,

Чили Коммунистик партиясининг делегацияси,

Партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ П. Саад бошчилигидаги Эквадор Коммунистик партиясининг делегацияси.

Коммунистик ва ишчи партияларнинг делегацияларини Шереметьево аэродромида Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари, масъул партия ходимлари кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

КОММУНИСТЛАРНИНГ БУЮК ЖИПСЛИГИ

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

Днепропетровск

Днепропетровск область ҳамда шаҳар партия ташкилотлари активининг 30 июнда бўлиб ўтган йиғилиши коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгаши якунларини муҳокама қилди.

Йиғилиш аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари тўғрисида доклад қилди. Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Музокараларда сўзга чиққан кишилар КПСС Марказий Комитети июнь пленуми қарорларида бутун партиянинг, мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг фикри ифода қилинганлигини якдиллик билан айтдилар. Меҳнаткашлар кенгаш ишининг натижаларини мамнуният билан кутиб олдилар, унда қабул қилинган ҳужжатларни якдиллик билан маъқулламоқдалар.

Бир овоздан қабул қилинган резолюцияда партия активи йиғилиши КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгаши якунларига берган баҳосини тўла ва тамомила қўллаб-қувватлади.

Партия активи йиғилиши область коммунистларининг фикрини ифодалаб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегацияси Кенгашда марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми асосида қардош партиялар бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган йўлни Ленин анъаналари руҳида изчиллик ва принципиаллик билан ўтказганлигини ва ўзининг самарали фаолияти билан кенгашнинг муваффақиятли ишлашига ёрдам берганлигини партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети билан фахрланган ҳолда уқтириб ўтди.

* * *

Шу куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ П. Е. Шелест, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ В. В. Шчербицкий ҳамда область раҳбарлари Улуғ Ватан уруши йилларида Ватан учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг Абадий шон-шуҳрат монументига гулдасталар қўйдилар. Сўнгра улар Днепропетровск шаҳрининг янги қурилиш районларини кўздан кечирдилар. (ТАСС).

Новосибирск

НОВОСИБИРСК, 30 июнь. (ТАСС). Бугун бу ерда область партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда 2 мингдан ошиқ киши қатнашди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунларига бағишланган доклад қилди.

Докладнинг муҳокамасида қатнашган нотиқлар КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг жаҳон коммунистик ҳаракати жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган сиёсий йўли ва амалий фаолиятини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар, кенгашда қабул қилинган ҳужжатлардан мамнун бўлганликларини изҳор этдилар.

Якдиллик билан қабул қилинган резолюцияда бундай дейилади. «Новосибирск область партия ташкилоти активининг йиғилиши коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашида КПСС делегациясининг фаолиятини, КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини, ленинчи Марказий Комитетнинг СССР куч-қудратини ҳамда унинг халқаро майдондаги обрўсини мустаҳкамлаш, империализмга қарши, тинчлик, демократия, миллий озодлик ва социализм учун курашда сарфлаётган куч-ғайратларини батамом ва тўла-тўкис маъқуллайди».

Актив йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил июнь пленуми қарорини қизғин маъқуллаб, область меҳнаткашларини В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини коммунистик қурилишда янги-янги муваффақиятлар билан кутиб олишга чақирди.

Ленинград

ЛЕНИНГРАД 30 июнь. (ТАСС). Коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвада бўлиб ўтган халқаро Кенгаши якунлари, КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил июнь Пленуми қарори Ленинград шаҳри ва области коммунистларининг диққат марказида турибди. Бугун Ленинград область партия ташкилоти активининг «Октябрский» залида бўлган йиғилишга заводлар, фабрикалар, қурилишлар, олий ўқув юртлари, Ленинград гарнизони қисмлари, колхоз ва совхозлар коммунистларининг салкам тўрт минг вакили келди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ Н. В. Подгорний коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвада бўлиб ўтган халқаро Кенгаши якунлари тўғрисида доклад қилди.

Ленинградликлар КПСС Марказий Комитети Пленумининг «Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари тўғрисида»ги қарорини якдиллик билан қўллаб қувватладилар. Улар Ватанини янада равнақ топтириш, социалистик лагерни, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлашга куч-қувватларини аямайдилар. Нотиқлар докладни муҳокама қилар эканлар шу ҳақда гапирдилар.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган резолюцияда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг сиёсий йўли ва амалий фаолияти, коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашида КПСС делегацияси бажарган иш тўла-тўкис маъқулланади.

Ленинград партия ташкилотининг коммунистлари, дейилади резолюцияда, кенгашнинг жаҳон коммунистик ҳаракати бирлигини марксизм-ленинизм асосида, пролетар интернационализми принципларида мустаҳкамлаш программасини қизғин қўллаб-қувватладилар.

Самарқанд

САМАРҚАНД, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда область ва шаҳар партия ташкилотлари активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Актив йиғилишида коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Шу ҳақда доклад қилган область партия комитетининг биринчи секретари С. Усмонов халқаро Кенгаш ҳужжатлари ва партия Марказий Комитети июнь Пленуми қарори тўғрисида муфассал тўхталди.

Партия активи йиғилиши қатнашчилари Кенгаш ҳужжатларини ва партия Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқулладилар.

Бухоро

БУХОРО, 1 июль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Бухоро область ва шаҳар партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари тўғрисида Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари халқаро Кенгаш якунларини ва КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил июнь Пленуми қарорини қизғин маъқулладилар. Бухоро коммунистлари партия XXIII съезди қарорларини тағин ҳам зўр қатъият билан амалга оширишга бел боғлаганликларини, беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажариб, В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олишга азми қарор қилганликларини айтдилар.

Термиз

ТЕРМИЗ, 1 июль. (ЎзТАГ). Бугун Сурхондарё область ва Термиз шаҳар партия ташкилотлари активининг йиғилиши бўлди. Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Н. Муродов доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари Кенгаш якунларини, шунингдек КПСС Марказий Комитети 1969 йил июнь Пленуми қарорини якдиллик билан маъқулладилар, пленум қарорини доимий раҳбарлик ва ижро учун қабул қилдилар.

Нукус

НУКУС, 1 июль (ЎзТАГ). Бу ерда Қорақалпоғистон партия активининг йиғилиши ўтказилди. Область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари тўғрисида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик билан қарор қабул қилиб, КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолиятини, КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил июнь Пленуми қарорларини тўла-тўкис ва батамом маъқулладилар.

Наманган

НАМАНГАН, («Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири). Бу ерда бўлиб ўтган область ва шаҳар партия активининг йиғилиши партия ва меҳнаткашлар ҳамиша ҳамфикр эканини яна бир бор ифодалади.

Йиғилишда обкомнинг биринчи секретари А. Хўжаев коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари ва область партия ташкилоти олдида турган вазифалар ҳақида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг «Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгаши якунлари тўғрисида»ги қарорини қизғин маъқулладилар.

А. МАДУМАРОВ.

Партия турмуши

РАҲБАРЛИК КОНКРЕТ БЎЛСИН

Колхоз партия комитетининг секретари Ю. Мирзаев билан суҳбатлашиб ўтирибмиз. Суҳбат колхоз партия комитети чорвачиликка қандай раҳбарлик қилаётганлиги ҳақида борарди. Ю. Мирзаев партия комитети чорва моллари сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда ташаббус кўрсатилаётганлиги, бу ташаббуслар айни вақтда правление томонидан қўллаб-қувватланаётганлиги ва булар самарали натижалар бераётганлиги ҳақида гапирди.

Секретарь сўзларини ҳужжатлар билан исботламоқчи бўлди, шекилли, тортмадан икки варақ қоғозни олиб бизга узатди-да:

— Бундай тадбирларимиз ҳам бор, — деди мағрурланиб.

Биз ана шу қоғозларни кўздан кечирдик. Дарҳақиқат, колхоз правлениеси ва партия комитети колхозда гўшт етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш бўйича қатор тадбирлар белгилаган экан. Бу тадбирда йирик ва майда моллар сонини ҳамда улардан олинадиган маҳсулотни кўпайтириш, бунинг учун эса ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, янги чорва бинолари қуриш, эскиларини капитал ремонт қилиш кўзда тутилган.

Бироқ, партком секретарининг чорвачиликка раҳбарлик ҳақида ғурурланиб гапириши бошқа-ю, амалий иши бошқа бўлиб чиқди. Партком яхши тадбирлар тузар экан.

Сирасини айтганда, партком чорвачиликка юзаки раҳбарлик қиляпти. Ўтган йили умумий партия йиғилишида чорвачиликка доир бир масала икки марта муҳокама қилинди. 1968 йил 27 ноябрда бўлган умумий партия йиғилишида эса «Чорва қишловига тайёргарликнинг бориши ҳақида»ги масала кўрилди. Тўғрироғи, партия йиғилишига киритилган бу масала колхоз правлениесига тайёрланадиган масалалардан ҳеч фарқ қилмайди.

Бунинг устига масала ниҳоят юзаки тайёрланган. Йиғилишда ҳисоб берган қорамолчилик фермаларининг мудирлари Пўлатов, Эшонқулов, қўйчилик фермасининг мудири Эргашевлар ҳозирги пайтда колхозда қанча йирик ва майда мол борлиги, 42 бош қорамол, 114 бош қўй нобуд бўлганлигини айтишиб, чорвадорлар маҳсулот етиштириш юзасидан олинган мажбуриятларни шараф билан бажарадилар, деб дабдабабозлик қилишди.

Кўрибсизки, партия йиғилиши «мен сенга тегмай, сен менга тегма» қабилида ўтган. Унда камчиликлар рўй-рост очиб ташланмаган ва конкрет вазифалар белгиланмаган. Ана шу йиғилишда тўрт пунктдан иборат умумий қарор қабул қилинган. Лекин бу қарорлар бирор киши зиммасига ҳеч қандай масъулият юкламайди.

Орадан икки ой ўтгач, «Чорва қишловига тайёргарликнинг аҳволи ҳақида 27 ноябрда қабул қилинган қарорнинг ижроси» умумий партия йиғилишида муҳокама қилинди. Йиғилишда колхоз бош зоотехниги Жалилов, ферма мудирлари — Пўлатов, Қўчқоровлар ҳисоб бериб, колхозда 821 бош қорамол, 1411 бош қўй, эчки боқилаётганлигини санаб ўтиш билангина чегараландилар. Партия йиғилишида бўлган гап шундан иборат, холос. Йиғилишда ҳисоб берган ўртоқлар олдинги партия йиғилиши қарори қандай бажарилганлиги, чорва қишлови қандай ўтаётганлигига тўхталмаганларидек, бошқалар ҳам бу масалалар билан қизиқмаганлар. Оқибатда партия умумий йиғилиши «Чорва қишловига тайёргарликнинг аҳволи ҳақидаги қарорнинг ижроси қониқарли топилсин» деб ҳавойи қарор қабул қилди.

Колхоз партия комитетининг кейинги уч йил давомида чорвачиликни ривожлантириш юзасидан кўрган тадбирлари ана шулардан иборат, холос. Бу икки партия йиғилиши чорвачиликни ривожлантириш хусусида қанчалик таъсир кўрсата олиши ҳаммага аён.

Партком чорвачиликни ривожлантириш борасида муҳим масалаларни кўтариб чиқа олмаяпти. Бунинг устига парткомнинг фаолиятида ташкилотчилик, ташаббускорлик сезилмаяпти. Кишиларда ташаббускорлик ҳиссини уйғотмаяпти, янгиликларни тезда пайқаб олмаяпти, уларни ишлаб чиқаришга жорий этмаяпти.

Ваҳолонки, колхоз фермаларида 11 коммунист ишлайди. Агар коммунистлар ўртасида социалистик мусобақа кучайтирилса, уларнинг ташаббускорлик, авангардлик роли оширилса, чорва молларини парвариш қилиш ва улардан маҳсулот олишда кескин бурилиш ясалган бўлур эди. Аммо колхоз партия комитети ферма коммунистлари ўртасида партиявий-сиёсий ишлар олиб боришни унутиб қўйган. Партком ферма бошланғич партия ташкилоти (секретари ўртоқ О. Эргашев) ишига амалий ёрдам бермаяпти, унинг фаолиятини йўналтириб бормаяпти. Шунинг учун ҳам ферма партия ташкилотининг фаолияти сустлигича қоляпти.

Ҳолбуки, хўжаликда чорвачиликнинг аҳволи ташвишли. Чорва бинолари қулаб ётибди. Биноларнинг на эшиги, на деразаси бор. Тилсиз жониворлар қишни ана шундай жойларда ўтказдилар. Бу ерда кўплаб йирик ва майда молларнинг касалликка чалинаётганлиги ва нобуд бўлаётганлигининг асосий сабабларидан бири шунда.

Сигирларнинг деярли кўпи камсут берадиган жайдари сигирлардир. Йирик ва майда моллар сони бир неча йилдан буён гоҳ тўрт-бешта кўпайиб, гоҳ шунча камайиб келяпти. Чорва молларидан маҳсулот олишда дадил ўзгариш бўлмаётир. Бу ерда сут етиштириш плани бир неча йилдан буён бажарилмаяпти. Ўтган олти ойдан ортиқ вақтда ҳар бир сигирдан атиги 250 литрдан сут соғиб олинди, холос. Колхозда гўшт, тухум етиштириш ва давлатга топшириш планлари ҳам ўлда-жўлда.

Афсуски, чорвачиликдаги аҳвол ана шундай ачинарли бўлгани ҳолда, партия комитети бу муҳим соҳага конкрет раҳбарлик қилиш, ўрнига тадбирлар тузиб қўйиш чорва ходимларига йўл-йўлакай фармойишлар беришдан нарига ўтолмаётир.

Чорвачилик — хўжаликнинг муҳим ва сердаромад тармоғи. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми бу соҳани бутун чоралар билан ривожлантириш вазифасини қўйди. Шундай экан, Киров районидаги «Москва» колхози партия комитети чорвачиликка конкрет ва амалий раҳбарлик қилиши, правление билан биргаликда зарур тадбирларни амалга ошириши, бу тармоқни рентабелли соҳага айлантириши керак.

Т. МУЛЛАЕВ,
Фарғона области.

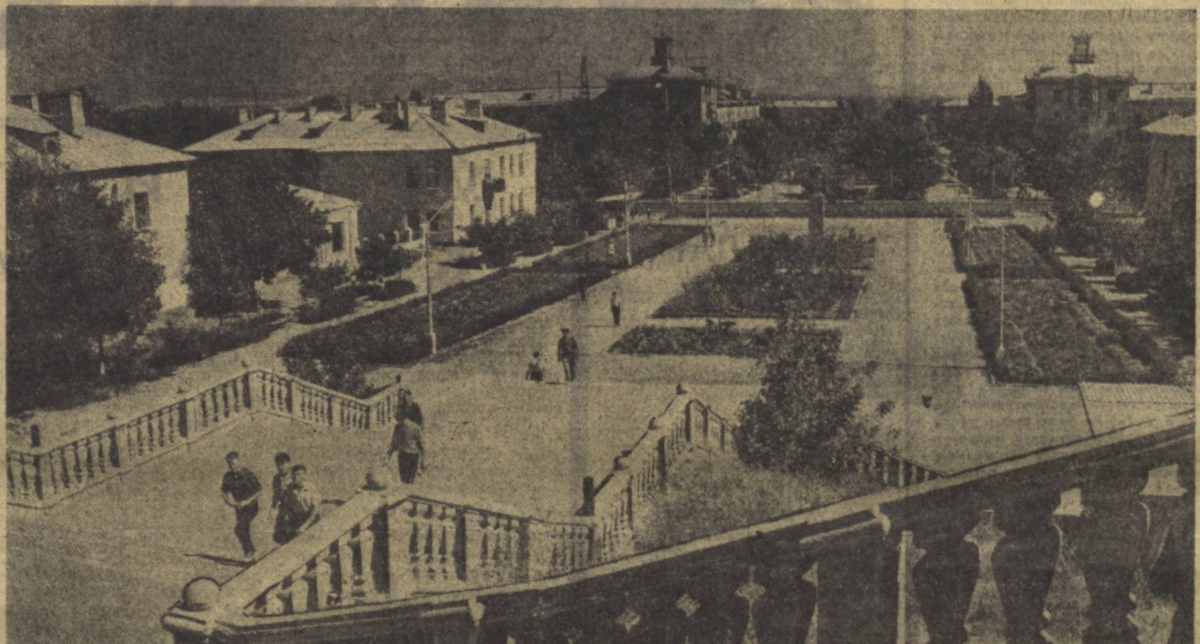

Химия ва машинасозлик саноатининг юраги бўлган Чирчиқ шаҳри кундан-кунга яшнаб боряпти. Сўлим ёз қўйнида шаҳарнинг кўриниши айниқса файзли. Суратда: шаҳарнинг бир кўриниши.

Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

И. П. ЯРОШГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИРРИГАТОР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика сув хўжалиги ташкилотларида кўп йил ва самарали ишлаганлиги учун «Ўзгипроводхоз» институти техника бўлимининг бош мутахассиси Иван Петрович Ярошга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» Фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 1 июль.
Тошкент шаҳри.

ЗАФАР САТРЛАРИ

Қизилқум даштидан зафар рапорти келди — Зарафшон олтин саралаш комбинати қуриб битказилди.

Мамлакатдаги энг катта олтин конида қимматли рудани очиқ усулда қазиб чиқарувчи карьер барпо этилди. Кучли саралаш фабрикасининг корпуслари қад кўтарди, унга ўрнатилган машина-ускуналар юргизиб юборилди. Бу объектлар лойиҳадаги тўла қувват билан ишлашга шай бўлиб турибди.

Зарафшон — бир неча йил мобайнида янгидан вужудга келтирилган Ўзбекистон олтин чиқариш саноатининг муносиб байроқдоридир. Ўзбекистон конларидан давлат хазинасига тушаётган олтин оқими тўхтовсиз кучайиб бораётган бўлса, Зарафшон бунга энг салмоқли ҳисса қўшмоқда.

●

Бухоро область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари тухум (паррандачилик фабрикаларидан ташқари), қоракўл, пилла тайёрлаш йиллик планларини, чорва ва парранда гўшти сут топшириш ва сотиш ярим йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажардилар. Давлат 13 миллион донадан ортиқ тухум, 5400 тоннадан кўпроқ чорва ва парранда гўшти, салкам 15500 тонна сут, 2298 тонна пилла олди.

Ромитан, Ғиждувон, Бухоро, Вобкент, Қоракўл ва Свердлов районларининг колхозчилари ва совхоз ишчилари айниқса яхши меҳнат қилдилар.

РЕЗЕРВЛАРНИНГ ЛЕНИНЧА КЎРИГИ

Кекса ишчи, корхона партия комитети секретарининг ўринбосари Геннадий Александрович Епанешниковнинг мажлисда айтган гапи ҳали-ҳали эсимда. Комбинат жонкуяри В. И. Ленин юбилейига тайёргарлик масаласи муҳокама қилинган йиғинда куйиб-пишиб сўзлаган эди: «Улуғ доҳиймиз юбилейини ҳар бир меҳнаткаш қутлуғ ишлар билан кутиб олиши лозим. Ильич юбилейи арафасида ҳар биримиз улуғ ишга қўшаётган ҳиссамизни яна бир чамалаб кўрсак, янада унумлироқ ишлашга бел боғласак, деймана».

Комбинатнинг ишчи ва инженер-техник ходимларидан 1200 киши иш жойи, цех ва умуман комбинатдаги резерв ва имкониятлар тўғрисидаги саволларга жавоб бериб, анкета тўлғазди. Корхонанинг 230 дан ортиқ коммунистлари кўрикни ўтказишга бош-қош бўлдилар. Комбинатда меҳнат унумини ошириш ва иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашда карвон бошилик қилдилар. Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 99 йиллиги арафасида резервлар ленинча кўригининг дастлабки якунлари чиқарилди. Бу якун кутилганидан ҳам зиёда бўлди. Корхонанинг техника кенгаши анкеталарни таҳлил қилиб чиқиб, 318 та таклиф тушганлигини аниқлади. Улардан 22 таси рационализаторлик таклифидир. 18 мулоҳаза эса технологияни такомиллаштиришга ва маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган. Шуниси таҳсинга сазоворки, ишчилар меҳнат унумдорлигини кўтаришнинг накадар катта аҳамиятга эгалигини чуқур тушуниб, 35 та таклифни олға сурганлар. Юзга яқин таклиф эса меҳнатни илмий негизда уюштириш хусусида баҳс этади. Иқтисодчилар ва ҳисобчилар таҳлил қилиб кўришса, ишчи ва инженер-техник ходимларнинг таклифларини рўёбга чиқаришга 700 минг сўм сарфланар экан. Уларни амалга оширишдан келадиган наф эса 1,1 миллион сўмдан ҳам ортиб кетади.

Резервларнинг ленинча кўриги давомида комбинатда ёғ кислоталарини тозалайдиган иккинчи линия муддатидан илгари ишга солинди ва ҳозир ишлаб турган линия эса реконструкция қилинди. Шунингдек, совун тайёрланадиган вакуум ускуна ҳам барвақт ишга туширилди. Ана шу тадбирлар туфайли комбинат қўшимча тарзда 1 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Резервларнинг ленинча кўриги мобайнида янги-янги ташаббуслар қанот ёймоқда. Дастлабки режаларга кўра, ёғ кислоталар тозаланадиган учинчи линия 1970 йилнинг ўрталарида ишга тушиши лозим эди. Биз бу линияни муддатидан илгари, 1969 йилда қуриб битказамиз. Шу туфайли комбинат планга қўшимча 22 минг тонна маҳсулот тайёрлайди.

Комбинатдаги 850 меҳнаткаш кўрик шарофати билан зиммаларига конкрет мажбуриятлар олишди. Бу мажбуриятларнинг ҳаммасини ҳам сўмларда ифодалаш қийиндир. Лекин ана шу мажбуриятларда совет кишисининг ғайрат шижоати, унинг юксак онги, улуғ доҳиймиз В. И. Ленинга бўлган меҳр-муҳаббати ва садоқати акс этиб турибди.

Экстракция цехининг ишчиси А. Сюняева ёғни тўхтовсиз тозалаш учун янги схема жорий этишни таклиф этди. Ёғ тозаловчи А. Молчанова эса фильтр прессларда электромотор билан ишлайдиган қисқич ўрнатишни таклиф этди. Бу янгиликни амалга ошириш туфайли ишчиларнинг меҳнати осонлашади ва меҳнат унумдорлиги ортади. Комбинатнинг А. Савина, Р. Қодиров, Р. Саримсоқов, Ф. Бахтиёров, Т. Клепикова, В. Репина сингари пешқадам ишчилари ҳам кўпгина муҳим рационализаторлик таклифлари билан ўртага чиқдилар. Комбинат эришаётган бугунги ютуқларда резервлар ленинча кўригининг самаралари яққол кўриниб турибди. Комбинат ўтган беш ой мобайнида маҳсулот реализация қилиш планини 104 процент бажарди.

Каттақўрғон ёғ-мой комбинати коллективининг ташаббусини шаҳримиздаги бошқа корхоналар коллективлари ҳам қўллаб-қувватламоқдалар. Ингичка кони коллективи, Каттақўрғон ун комбинати меҳнаткашлари, нон комбинатининг ишчи ва инженер техник ходимлари ташаббускорлар изидан бориб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Ингичка кони ишчи ва инженер-техник ходимлари ўртасида 800 та анкета тарқатилди. Кўпгина қимматли таклифлар тушди. Уларни амалга ошириш туфайли йилига икки юз минг сўмга яқин пулни тежаб қолиш мумкин бўлади. Ун комбинатида ўтказилаётган резервларнинг ленинча кўриги ҳам меҳнаткашларнинг активлигини оширди. Комбинат аҳли йиллик планни 1969 йилнинг 7 ноябрига бажаришга сўз берган.

Каттақўрғон саноат корхоналарида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кун сайин авж олмоқда. Биз Каттақўрғон ёғ-мой комбинати коллективининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган ташаббуси республикамиздаги бошқа саноат корхоналарида ҳам тарқалаётганлигидан хурсандмиз. Резервларнинг ленинча кўригида улуғ доҳиймиз юбилейи шарафига бошланган ана шу қутлуғ ҳаракатда янги-янги муваффақиятларга эришмоқ учун ҳормай-толмай ишлайверамиз.

А. САИДОВ,
Ўзбекистон КП Каттақўрғон шаҳар комитетининг биринчи секретари.

МЕЛИОРАЦИЯНИНГ ЯКУНЛАРИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ ЖУРНАЛИСТЛАРИ УЧУН МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Мамлакатимизда суғориладиган ва захи қочирилган ерлар ўн етти миллион гектарга етди. Ҳар йили бир миллион гектардан зиёд ер фойдаланишга топширилиб турибди. Совет ва чет эл журналистлари учун уюштирилган ва 30 июнь куни бўлиб ўтган матбуот конференциясида СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Е. Е. Алексеевский ана шу рақамларни келтирди.

Министр мелиорация ишлари мамлакатимизнинг барча зоналарида кенг кўламда олиб борилаётганлигини айтди.

КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил май Пленумидан сўнг мелиорацияга сарфланаётган капитал маблағлар икки баравар кўпайиб, бу йил 2.5 миллиард сўмдан ортиб кетди. Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигининг ошаётганлиги сарфланаётган маблағлар қопланиб бораётганлигининг дастлабки далилидир. Суғориш туфайли кўпгина колхоз ва совхозлар гектар бошига олинадиган донни 15-20 центнерга қадар оширдилар. Сабзавот ва ем-хашак экинлари ҳосилдорлиги икки-уч баравар ошди.

Сўнгги йилларда шоли етиштиришнинг тез суръатлар билан кўпайганлиги қишлоқ хўжалиги ривожланишининг характерли хусусиятларидан биридир. Мамлакатда ялпи шоли ҳосили икки барвардан зиёд кўпайиб, ўтган йили миллион тоннадан ортиб кетди. Катта-катта массивларда инженерлик системалари қурилганлиги туфайли шу натижаларга эришилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ кўпгина хўжаликлар бундай ерларнинг ҳар гектаридан 50-60 центнердан шоли ўриб олмоқдалар.

Кучли саноат базалари мелиорацияни янада ривожлантириш негизи бўлиб қолади. Мамлакатимизнинг турли районларида шундай базалар қурилиши авж олдириб юборилди. Сув хўжалик қурилишларини техника билан таъминлаш ҳам яхшиланди.

Мамлакатимиз мелиорациясининг истиқболлари катта. Мавжуд ресурслар яқин ўн-ўн беш йил ичида суғориладиган ва захи қочирилган майдонларни 50-60 миллион гектарга қадар кўпайтиришга имкон беради. Сибирь ва шимолий дарёлар сувининг бир қисми бошқа ёққа оқизилмоқчи эканлиги ҳам ҳисобга олинганида, 100 миллион гектар ва ундан ошиқ майдон ўзлаштирилади.

Пировардида Е. Е. Алексеевский совет ва чет эл журналистларининг берган саволларига жавоб қайтарди. (ТАСС).

Ўрта Осиё тикувчиларининг учрашуви

30 июнь куни Тошкентда Ўрта Осиё тикувчилик саноати ходимларининг илмий-техника конференцияси очилди. Конференция қатнашчилари тикувчилик саноатида меҳнат унумдорлигини ошириш асосий йўналишларини муҳокама қиладилар.

Конференция ишида Москвадаги тикувчилик саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг вакиллари иштирок этмоқда. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК КУЙЛАРИ ЯНГРАМОҚДА

ҚАРДОШЛИГИМИЗ АБАДИЙДИР

Д. МАЙДАР,
Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, МХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, МХР жамоатчилиги вакиллари делегациясининг раҳбари.

Шу йилнинг 11 июлида монгол меҳнаткашлари Халқ революцияси ғалабасининг 48 йиллигини нишонлайдилар. 1921 йилнинг худди шу кунида монгол халқи ўзининг жанговар авангарди бўлган Монголия Халқ революцион партиясининг раҳбарлигида халқларнинг туб манфаатларига жавоб берувчи янги тузумни ўрнатди. Монгол халқи ўз озодлиги ва мустақиллиги учун улуғ Октябрь социалистик революциясининг таъсири остида оёққа турган эди.

Аратлар оммаси ўз тақдирларини инсоният тарихида янги даврни очиб берган Совет Россиясининг халқлари тақдири билан умрбод боғладилар. Халқларимиз ўртасидаги қардошлик шунинг учун ҳам мустаҳкам ва бузилмасдирки, монгол халқлари Совет Иттифоқидан ўрнак олиб, халқ демократик тараққиёти йўлидан борди. Бизнинг халқларимизни ижтимоий тараққиётга, социализм ва коммунизм қурилишига бўлган интилиш ва мақсадларнинг бирлиги яқинлаштирди. Иккала халқ қардошлигининг бошида буюк Ленин ва Монголия революциясининг доҳийси Сухэ-Батор турарди. Енгилмас марксизм-ленинизм принципларига асосланган монгол ва совет халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик барча синовлардан муваффақият билан ўтди. Бизнинг партиямиз халқни ҳамиша пролетар интернационализми руҳида, монгол-совет дўстлигига садоқат руҳида тарбиялаб келди. Монгол ва совет халқлари ўртасига нифоқ солишга уринувчиларнинг нияти пучдир. Совет—монгол анъанавий дўстлигини бузмоқчи бўлган маочиларнинг ёвуз ниятлари шармандаларча барбод бўлиши турган гап.

Совет халқи ўзининг интернационал бурчига содиқ ҳолда ҳамиша энг оғир кунларимизда бизга ёрдамга келди. Бизнинг революциямизнинг тақдири ҳал бўлаётганда ва ҳозирги тинчлик кунларида монгол тупроғида социалистик жамият қурилишида совет халқи биздан ўз ёрдамини аямади. Партиянинг XV съездида қабул қилинган МХРП программасида бундай дейилади: Биринчи социализм мамлакати билан ҳар томонлама ҳамкорлик ва дўстлик, унинг кўп қиррали ёрдами монгол халқининг мустақиллиги ва озодлигини мустаҳкамлаш ҳамда мамлакат қолоқлигини тугатиб янги ҳаёт қуришда муҳим омил бўлиб хизмат қилди...

Эндиликда социалистик ҳамкорликдаги қардош мамлакатларнинг, биринчи галда буюк Совет Иттифоқининг бизнинг республикамизга кўрсатаётган ёрдамининг аҳамияти ва роли борган сари ошиб бормоқда. Советлар мамлакатининг молиявий ва техника-иқтисодий ёрдами билан Монголия Халқ Республикасида кон қазиб чиқарувчи, нефть, энергетика, қурилиш ва саноатнинг бошқа муҳим тармоқлари вужудга келтирилди.

Совет Иттифоқи қишлоқ хўжалигимизни социалистик асосда қайта қуриш ва унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш борасида жуда катта ёрдам кўрсатди ва кўрсатмоқда. Бу ёрдам туфайли мамлакатимизда маданият ва фан, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш кенг ривож топди.

Мамлакатимизнинг социалистик йўлдан жадал ривожланиб боришида СССРнинг халқ хўжалиги ва маданиятнинг барча тармоқлари учун малакали монгол кадрлари тайёрлашдаги ёрдами катта аҳамиятга эга бўлди ва шундай бўлиб қолади.

Мамлакатларимизнинг иқтисодий ҳамкорлигида ташқи савдо муҳим ўрин тутади. Совет Иттифоқи бизнинг мамлакатимизга етказиб бераётган молларнинг деярли 50 процентини турли-туман машина ва механизмлар ҳамда электр станцияларининг асбоб-ускуналари ташкил этади. Монголия Халқ Республикаси тарқоқ кўчманчи чорвадорлар мамлакатидан индустрлашган аграр давлатга айланди. Ҳозирги кунда мамлакатимиз 1940 йил давомида чиқарилган маҳсулотни тўрт ҳафтадаёқ ишлаб чиқара олади. 1959 йилда қишлоқ хўжалиги соҳасида аратлар хўжалигини кооперативлаштириш тугалланди. Бунинг натижасида хўжаликнинг ягона социалистик системаси вужудга келди.

Монголия аҳолининг маданияти ва турмуш даражасининг ўсиши жиҳатидан ҳам катта ютуқларни қўлга киритди. Мамлакатимиз турмуш даражаси жиҳатидан кўпгина мамлакатлардан устун турадӣ. Республиканинг ҳар бир аҳолиси йилига ўртача 102.3 килограмм гўшт, 320,1 килограмм буғдой ва 112 килограммдан сут истеъмол қилади. Бизда ҳар 604 кишига бир врач тўғри келади. Мамлакатнинг ҳар олтинчи кишиси қайсидир ўқув юртида таълим олмоқда.

Ҳозирги кунда монгол халқи социализм қурилишини тугаллаш учун курашмоқда. Бизнинг барча ютуқларимиз халқимизнинг мардочавор меҳнати ва МХРП доно раҳбарлиги туфайлидир. Мамлакатимиз меҳнаткашлари кўп миллатли Совет Иттифоқи халқларининг, жумладан ўзбек халқининг коммунистик қурилишдаги улкан ютуқларини зўр қувонч ва қаяжон билан кузатиб бормоқдалар. Ўтмишда қолоқ ҳисобланган Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида бутунлай қайта тикланди. Бугунги Ўзбекистон энг замонавий индустрия, қишлоқ хўжалиги механизациялашган, маданияти равнақ топган республикадир. Ўзбекистон ҳақли равишда пахта ва ипакнинг ватани ҳисобланади.

Ҳозир республика Совет Иттифоқида етиштирилаётган бутун пахтанинг 70 процентини бермоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари бултур 4 миллион тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» етиштирганини биз жуда яхши биламиз. Бу Бирлашган Араб Республикаси, Покистон, Туркия давлатларининг биргаликда етиштирган пахтасидан ҳам зиёддир.

Айниқса шуниси қувончлики, Ўзбекистон тўла саводхон мамлакатдир. Совет Ўзбекистони билим даражаси жиҳатидан Франция, Италия, Япония, ГФР сингари энг йирик капиталистик мамлакатларни ҳам орқада қолдириб кетди. Совет ҳокимияти йилларида фан мисли кўрилмаган даражада равнақ топди. Республикада маданий-оқартув муассасалари тармоқлари йил сайин кенгайиб бормоқда.

Совет Ўзбекистонининг халқаро майдондаги мавқеи йилдан-йилга ошиб бормоқда. Ташқи бозорда республика йирик корхоналарининг маҳсулотларига бўлган талаб ошмоқда. Монголия Халқ Республикаси Совет Ўзбекистонидан унинг «Ўзбекхиммаш», Андижон машинасозлик заводи, Қўқон «Большевик» заводи, Самарқанд «Кинап» заводи ва бошқа корхоналарининг маҳсулотларини жон-жон деб сотиб олмоқда. Биз сизнинг корхоналарингиз ишлаб чиқараётган маҳсулотлардан жуда хурсандмиз.

Мен шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, совет-монгол дўстлиги жамияти сўнгги қатор йилларда Қозоғистон, Белоруссия ва Озарбайжон ССРда Монголия маданияти кунларини уюштирди. Совет Молдавиясида Монголия Халқ Республикаси кунлари ўтказилди. Бундай кунлар ҳозир Ўзбекистонда ҳам ўтказиляпти. Бу муҳим тадбирлар монгол халқи билан қудратли Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги анъанавий дўстликни янада мустаҳкамлайди.

Монголия Халқ революцион партияси марксизм-ленинизм назарияси поклигини сақлаш, уни ўз мамлакатидаги социалистик қурилишда ижодий қўллаш ва ленинизмнинг ҳар қандай душманларига қарши шафқатсиз кураш олиб бориш, шунингдек империализмнинг идеологик ҳуружларига нисбатан хушёрликни оширишни ўзининг энг олий интернационал бурчи деб ҳисоблайди. Яқинда Москвада ўз ишини тугаллаган коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро Кенгаши бирлик белгиси остида, тенгҳуқуқлик, ўртоқлик ва интернационализм руҳида ўтди. Қардош партиялар ҳамфикрлашиб ишлаб чиқишган Ҳужжат — империализм, мустамлакачилик ва янги мустамлакачиликка қарши курашда замонамизнинг барча революцион кучларини бирлаштирувчи муҳим қуролдир. Монгол коммунистлари ва мамлакатнинг барча меҳнаткашлари КПСС делегацияси бошлиғи Л. И. Брежневнинг ва бошқа қардош партиялар бошлиқларининг нутқларида баён қилинган фикрларга ва уларнинг Мао группасининг КПССга қарши, Совет давлати ва совет халқига қарши жиноятқорона авантюристик ҳаракатларига берган баҳоларига ҳамда чиқарган хулосаларига тўла қўшиладилар.

Монголия халқ революцион партияси ва монгол халқи дунёда социализм ва тинчлик ишининг тантанаси учун шонли КПСС ва Совет Иттифоқининг халқлари билан бир сафда туриб курашаверадилар.

Биз халқаро ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларининг улуғ доҳийси В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейи арафасида турибмиз. Бу шонли юбилейни Совет Иттифоқи халқлари билан, социалистик ҳамкорликдаги мамлакатлар ва барча прогрессив инсоният билан бир қаторда монгол халқи ҳам марксизм-ленинизм тантанасининг буюк байрами сифатида, ўзларининг байрамлари сифатида нишонлайдилар. Яна икки йилдан кейин эса Монголия тупроғида марксизм-ленинизм ғолибона тантанасининг 50 йиллиги кенг нишонланади.

Халқ Монголиясининг меҳнаткашлари монгол-совет дўстлиги билан фахрланадилар ва улар бу дўстликни кўз қорачиғидай асрашни ҳамда уни янада мустаҳкамлашни ўзларининг муқаддас бурчи деб биладилар. Монгол халқи Совет Иттифоқи халқларига, шу жумладан, ўзбек халқига коммунистик қурилишда, тинчлик учун, демократия ва социализм учун курашда катта муваффақиятлар тилайди.

Суратда: Монгол кинематографиясининг маҳсулоти «Пойтахтлик йигит» фильмидан кадр.

Ш. СУРЕНЖАВ.

ТЎҚСОН БОТИР ҲАҚИДА

Халхин-гол,
Соҳилингда
Тўқсон марднинг қабри бор.
Тўқсон ботир, тўқсон алп
Мангуликка барқарор.
Улар ёдин ўчирмас
На вақт, на сув, на шамол.
Юраклардан кўчирмас,
Ўлим етказмас завол.
Ўроллик уста ўғли —
Сепкил юзли ёш ўғлон
Юлдузларин ўйларди,
Орзулари бир жаҳон.
Қизларга шеър ўқиган
Севастополлик ўсмир
Милтиқни қўлга олиб,
Ёрдамга келди бир-бир.
Мўғул саҳроларида
Дўстларимиз қилди жанг.
Бизнинг ҳурлик йўлида
Қон тўкдилар попаранг.
Бизнинг элимиз сақлар
Мардларга чин эҳтиром.
Улар руҳин ардоқлар,
Дилда асраб номма-ном.
Халхин-Голни ёт-ёвуз
Мўлжаллаб, режа олди.
Бомба гулдуросидан
Тутунга тўлди водий.
Аммо тўқсон баҳодир
Кўксини қилиб қалқон,
Сени сақлаб қолдилар,
Азиз юртим, онажон!
Улар жондан кечдилар
Ёвни енгиб водийда.
Худди ўша кунларда
Мени тугмиш волидам.
Бу тўқсон мардлар учун
Тўқсон бева йиғлаган.
Тўқсон ота «ўғлим» деб,
Юрак-бағрин тиғлаган.
Уларнинг ғам-ғуссасин
Бўлгайми ҳеч адоғи.
Ҳаммадан ёмон бўлар,
Ёронлар, фарзанд доғи.
Мен шоирман, уларни
Куйлайман, бўлиб дилбанд.
Уларнинг шарафига
Ҳайкаллар тикдик баланд!
Улар тўқсон қальадай
Тўсар душманлар йўлин.
Ёхуд тўқсон қоядай
Осмонга бўлмиш устун.
Улар бизнинг фахримиз,
Мангулик барҳаётлар,
Уларни улуғлайди
Неча-неча авлодлар.
Ўроқ ва болға рамзи
Абадийдир дилимда.
Тўқсон баҳодир азми
Достон бўлди элимда.
Орзум — ўтли шеърларда
Дўстга қалбим бахш этсам.
Тўқсон мард буюклигин
Юракларга нақш этсам!

Ж. ЖАББОРОВ таржимаси.

САМАРҚАНДДА УЧРАШУВЛАР

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қадимий шаҳарда республикамизда меҳмон бўлиб турган монголиялик дўстлар самимий кутиб олинди. 1 июль куни меҳмонлар Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ С. Ҳамроқулов уларга ҳамроҳ бўлди.

Кечқурун монголиялик меҳмонлар опера ва балет театри биносида шаҳар меҳнаткашлари билан учрашдилар. Тантанали йиғилишда область партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари, олий ўқув юртларининг вакиллари иштирок этдилар.

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. Майдар нутқ сўзлаб, қизғин кутиб олган самарқандликларга миннатдорчилик билдирди.

Л. ЭРГАШЕВ.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

◆ Яқин кунларгача Ғарбнинг баъзи олимлари Монголияни қирилиб битаётган миллатлар мамлакати деб ҳисоблардилар. Дарҳақиқат, революцияга қадар Монголияда ярим миллиондан сал ошиқроқ аҳоли яшарди. Ҳозир эса Монголия Халқ Республикасининг аҳолиси миллиондан зиёд кишини ташкил этади.

◆ Монголия Халқ Республикасининг майдони 1565 квадрат метр бўлиб, Франция, Англия, Италия, Япония давлатларини қўшиб олинганда ҳам анча ошиқдир.

◆ Монголия ёшлар мамлакатидир. Унинг аҳолисининг деярлик ярмини 16 ёшгача бўлган болалар ташкил этади.

◆ Монголияни ўқувчилар мамлакати дейиш мумкин. Бу ерда ҳар 10000 кишига 81 студент, 83 техникум ўқувчиси ва 1601 мактаб ўқувчиси тўғри келади. Бошқача қилиб айтганда мамлакат аҳолисидан ҳар олтинчи киши ўқимоқда.

◆ МХРда туғилиш дунёда энг юқори ўринлардан бирини эгаллайди. Ҳар 1000 кишига 40 янги туғилган бола тўғри келади. Бундан ярим аср бурун, революциягача эса Монголияда ҳар иккинчи бола 3 ёшга тўлмасданоқ ўлиб кетарди.

◆ Монголия аҳолиси жон бошига ҳисоблаганда қорамол бўйича ҳам жаҳонда энг олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Мамлакатнинг ҳар бир аҳолисига 50 тадан қўй, умуман эса 20 тадан қорамол тўғри келади.

◆ Ўзининг турмуш даражаси жиҳатдан Монголия жаҳоннинг кўпгина мамлакатларидан устун, Осиёда эса энг олдинги ўринлардан бирида туради. Аҳоли жон бошига ҳар йили 102.3 килограмм гўшт, 320,1 килограмм буғдой ва 112 килограммдан сут тўғри келади.

◆ Революцияга қадар Монголия фақат чорвачилик билан шуғулланарди. Унда бирорта ҳам саноат корхонаси йўқ эди. Эндиликда Монголия индустрлашган аграр мамлакатга айланди. Бугунги кунда мамлакат корхоналари 3.4 ҳафта ичидаёқ бутун 1940 йил давомида ишлаб чиқарилганчалик маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Шифокор минбари

Кўзингизни асранг

Кўз касаллигига олиб келадиган сабаблардан энг асосийси — узоқни кўролмаслик дардига йўлиқишдир. Хўш, бу хасталик нимадан келиб чиқади? Уни олдини олиш ёки даволаш мумкинми?

Инсон кўзи асосан юмалоқ шар шаклида бўлади. Кўзнинг сиртқи қалин пардаси — кўз оқи устки тиниқ пардага бориб тақалади. Кўз соққасининг энг тиниқ устки пардаси орқасида эса камалак ёки ёй парда жойлашган бўлади. Ёй парда ўртасида эса кўз қорачиғи туради. Кўз қорачиғининг катта-кичиклиги ўзгариб туриши мумкин, шунга боғлиқ ҳолда кўзга нур кўп ёки кам миқдорда тушади. Камалак парда орқасида эса тиниқ эластик қисм жойлашган бўлиб, у худди йиғувчи кўзгу каби иш бажаради. Бу эластик қисм ўз шаклини ўзгартириб, нисбатан қабариқроқ ҳолатга ҳам келиши мумкин. Кўзнинг мана шу хусусияти натижасида ёруғлик нурларининг синиши кучаяди.

Кўриниб турган нарсадан қайтаётган ёруғлик нурлари кўз қорачиғига кириб, тўр парданинг ёруғлик сезувчи хужайраларига таъсир этади ва у ердаги нервларни қўзғотади. Нервлар эса бош мияга хабар беради. Ўз навбатида бош мия пўстлоғида жуда мураккаб жараён билан кўз-ғотиш сигнали ишлаб чиқилади. Натижада кишида кўриш сезгиси юз беради.

Нарсаларнинг тасвири кўз тўр пардаси билан мос келган тақдирдагина киши аниқ кўра олади. Шунинг учун ҳам тўр парданинг қай даражада ишлай олишига боғлиқ ҳолда кишиларнинг кўзи меъёрли, узоқни кўрадиган ва яқинни кўрадиган турларга бўлинади. Меъёрли кўрадиган кўзларда параллель нурлар узоқда турган нарсадан қайтиб келиб тўр пардада кесишади, узоқни кўрадиган кишиларда тўр парда орқасида кесишади, яқинни кўрадиган кишиларда эса тўр пардага етмай, олдинда кесишади.

Лекин узоқни кўрадиган кўз ўзининг нур синдириш қобилиятини тиниқ эластик қисмни кенгайтириш ҳисобига кучайтириши ҳам мумкин. Шундай қилинганда нарсанинг тасвири тўр парда орқали ўтади. Яқинни кўрадиган кўзларда синдириш қобилияти кучайиб кетганлиги сабабли тиниқ эластик қисм ёрдам беролмай қолади. Шунинг учун ҳам бу дард билан оғриган кишилар яқиндаги нарсаларни аниқ кўрадилар.

Шуни асдан чиқармаслик керакки, кўпинча узоқни кўролмай қолиш хасталиги кўп вақт ва тартибсиз равишда кўзнинг жуда яқиндаги нарсаларга тикилаверишидан келиб чиқади. Шунингдек, иш жойининг етарли даражада ёритилмаслиги, китоб ёки ўқилаётган хатнинг ёруққа нисбатан нотўғри қўйилиши, ҳарфнинг майдалиги ёки хиралиги ҳам узоқни кўролмаслик хасталигини кучайтириб юборади. Булар кўзни чарчатиб, кишини китоб ёки ўқилаётган хатни янада ўзига яқинроқ тутишга мажбур этади. Кўриш шароити тартибсизлашган сари нарсаларнинг шаклини аниқ билиш ҳам қийинлашади ва бутун организмнинг иши зўриқади, натижада организмнинг ўзи бу қўшимча оғирликларни кўтаролмай, кўз ишини «ўзгартиради». Ана шундай қилиб, узоқни кўролмаслик, яъни фақат яқиндаги нарсаларни кўра олиш хасталиги келиб чиқади.

Узоқни кўролмаслик хасталиги наслий йўл билан ҳам ўтиши мумкин. Шунингдек бу касаллик рахит, сил, бод ва бошқа хасталикларининг асорати сифатида ҳам пайдо бўлиши мумкин. Бу касалликлар баъзан кўз соққасининг ишдан чиқишига ҳам асосий сабабчи бўлади.

Узоқни кўролмаслик хасталигининг олдини олиш учун энг аввало болаликдан тортиб тўғри гигиеник шароит яратиш зарур. Бунда кўзнинг тез чарчаб қолишига ва ўқилаётган хатнинг кўзга жуда яқин туришига йўл қўймаслик керак. Машғулотларни доимо ёруғ хонада ўтказиш тавсия этилади. Кечқурун кўзни қамаштирмайдиган ғилоф билан беркитилган 60 ватт қувватли электр чироғидан фойдаланган маъқул. Уни шундай жойга қўйиш керакки, электр нури ўқилаётган хатга чап томондан тушсин, кўз эса нурдан тўсилган жойда туриши лозим. Агар стол болага катталик қилса, стулга қўшимча тахта ўрнатиб бериш зарур. Бунда оёқ остига ҳам таянч стулча қўйишни унутмаслик керак.

Ўтирганда стулни 3.5 сантиметр стол тагига киритиб ишлаш лозим. Агар болангизнинг энгашиб ўтирганини, китоб ёки дафтарни жуда яқин тутиб ўқиётганини сезсангиз, уни тезда бу одатни тарк этишга мажбур этинг, ўргатинг.

Ниmқоронғи жойда ўқиш киши кўзига катта зиён етказади, шунингдек юриб кета туриб ёки автобусда бораётиб ўқиш ҳам ман этилади. Вақти-вақти билан кўзга дам бериб туришнинг аҳамияти жуда катта.

Болалар телевизион эшиттириш ва кўрсатишларни томоша қилишлари мумкин, лекин улар болалар учун тайёрланган махсус программаларни кўришлари тавсия қилинади, бу ҳам ҳафтада уч мартадан ортмаслиги керак. Телевизор кўраётганда экрандан энг камида 2.5 метр нарида ўтириш зарур. Томоша кетаётган пайтда хонадаги чироқни ёқиб қўйиш керак.

Узоқни кўролмаслик хасталигининг дастлабки белгиларини билиш ва эсда тутиш ғоят муҳимдир. Касаллик пайдо бўлаётганда болалар синф доскасига ёзилган ҳарфларни яхши кўра олмаётганликларидан шикоят қиладилар, олдиндаги партага ўтказишни сўрайдилар. Ўқиётган пайтларида китобни кўзларига жуда яқин келтирадилар, ёзаётганда ниҳоятда энгашиб оладилар. Кино ва театрларга тушганларида эса иложи борича олдинроққа ўтиришга ҳаракат қиладилар. Мана шу белгиларни сезганингиз ҳамоно болангизни кўз врачига кўрсатишни зинҳор орқага сурманг.

Узоқни кўролмаслик хасталигига йўлиққанда энг аввало бу касалликнинг кучайиб кетишига чек қўйиш ва шунга интилиш зарур. Кўпинча бу касаллик дастлаб пайдо бўлганда кўз деворчаларининг кенгайиши ғоят кам даражада бўлади ва бу дардга йўлиққан киши фақат жуда олисдаги нарсаларнигина хира кўра бошлайди. Бу «нуқсон» кўзойнак ёрдамида йўқотилиши мумкин. Чунки кўзойнак узоқдаги нарсаларнинг тасвирини кўзнинг тўр пардасига йиғиб беради.

Аксари ҳолда узоқни кўролмаслик касаллигига йўлиққанда бифокаль деб номланувчи кўзойнаклардан фойдаланиш тавсия этилади. Бу кўзойнакларнинг кўзгуси икки қисмдан иборат бўлади. Юқори қисм узоқни кўриш учун хизмат қилса, пастки қисм яқиндаги нарсаларни кўриш ва ўқишда қўл келади.

Узоқни кўролмаслик хасталигига дучор бўлган кишилар юқорида айтиб ўтилган гигиена қоидаларига қатъий риоя қилишлари шарт. Бу хасталик кучайиб кетган кишилар эса оғир юк кўтармасликлари, бошларини эгиб майда нарсаларга узоқ вақт тикилиб турмасликлари зарур. Шунингдек, баъзи спорт ўйинлари билан шуғулланиш ҳам ман этилади. Айниқса, гавданинг тез ҳаракат қилиши ва силкиниши узоқни кўролмайдиган кишиларга ёмон таъсир қилади. Бу ўринда спортнинг оғир атлетика, гимнастика, акробатика, сувга сакраш ва бошқа турларини келтириш мумкин. Лекин меъёрга катта аҳамият берган ҳолда эрталабки зарядка махсус машқлар, туризм, эшкакчилик ва бошқа енгил спорт турлари билан оз-оздан шуғулланиш мумкинлигини унутмаслик керак.

Баъзи кишилар мана шу қоидаларга тўла риоя қилсалар ҳам хасталик кучайиб бораверади. Ана шундай кишилар врач буюрган нарсаларнинг маъноси қолмади-ку, деб даъво қиладилар. Бунга қуйидагича жавоб берилади: гигиеник қоидаларни ҳар қандай шароитда ҳам, албатта, бажариш керак. Акс ҳолда хасталик янада тезлик билан кучайиб кетади.

Касаллик кучайганда дори-дармонлар билан даволаниш катта фойда беради. Дори-дармонлар кўз тўқималари фаолиятини яхшилайди ва кўз деворчаларини мустаҳкамлайди. Гельмгольц номидаги кўз касалликлари институти тавсиясига кўра, узоқни кўролмаслик хасталигига йўлиқилганда $А_1$, $Б_2$, С, К., Р витаминлари ҳамда хлорли кальций, глюкозалар, иодли препаратлар катта наф беради. Касаллиги кучаяётган кишилар врач тавсияси билан ҳар йили икки-уч марта ана шундай даволаш курсларидан ўтишлари зарур.

Э. АВЕТИСОВ,
медицина фанлари доктори, профессор.

ТАЪЗИМ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИ УЧУН

ҲИКОЯ

Одамлар, мўътабар одамлар! Қаршингизда бош эгаман, қуёшдек меҳрингиз буюклигингиз, қудратингиз олдида. Сизга таъзим қиламан. Сизни севаман. Икки қўлим кўксимда, буюринг, хизматингизга шайман. Орзуингиз рўёби учун қисса қўша олсам, мушкулингизни осон қила олсам, дардингизга дармон бўла олсам ўзимни бахтли сезаман. Бу — юрагимнинг амри, дилимнинг тўридаги гап...

...Кўча чангитиб юрган бола эдим. Бир тўп тенгдошларим билан варрак учираётганимизда кўча бошида шинелли киши кўриниб қолди. Ҳаммамиз варракни ташлаб, югурдик. У бизни қўлида, елкасида кўтарди-да, кўзлари севинч ёшига тўлиб, хитоб қилди:

— Қийқиринглар, болалар! Ура денглар, бугун уруш тугади, ғалаба қилдик, фашистлар қирилди. Энди ҳеч ким сизнинг бахтли болалигингизга раҳна сола олмайди.

Бараварла қийқирдик:

— Ура, ура, ура! Уруш тугабди, ҳаммамизнинг дадаларимиз келади, ура!

Шовқинимиз оламни тутди. Рўпарадаги эшик очилиб, рўмолини ёпинишни ҳам унутган Сорабуви кўринди. У фарзандини таниб, қушдек талпинди:

— Оҳ, кўзимнинг нури, болагинам, соғ-омон келдингми? Бўйларингдан ўргилай!

Қаёқдандир етиб келган ўртоғим Аҳмаджон кўкси орден тўла кишининг бўйнидан маҳкам қучоқлаб олди.

— Дадажон, дадажоним, жуда соғиндим,— дер эди овози борича...

«Мен ҳам соғиндим» деб кўнглимдан ўтказдим-у, ўксиниб уйга қайтдим. Ҳар гал «келдингми чироғим»,— деб эркалаб қарши оладиган онам, қандайдир газетага қараб, юм-юм йиғлаб ўтирар эди. Мени кўриб, дарҳол енги билан кўзини арта бошлади. Уни бу ҳолда кўриб қучоқлаб олдим:

— Сизга нима бўлди, онажон, нимага йиғлаяпсиз? Йиғламанг, уруш тамом бўпти, отам ҳам келиб қоладилар...

Онам пешанамдан ўпиб, бошимни силади. Қўлидаги газетани авайлаб сандиққа солиб қўйдию, шивирлади: — отангнинг умри боқий...

Шундай қилиб, отамнинг йўлига кўп кўз тутдим. Урушдан қайтган ҳар бир шинелли кишининг орқасидан елиб югурдим. Аммо отам келмади... Мактабда ўқий бошлаганимдан кейингина, унинг вафот этганлигини, мактабимиз унинг номига қўйилганини билдим. Онам сандиққа солиб қўйган газетада отам Ризаматнинг мардларча ҳалок бўлгани жасорати учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони билан тақдирланганлиги ҳақида хабар бор экан. Буни ҳарф таниганимдан кейин ўзим олиб ўқидим. Ўқидиму, йиғлаб юбордим. Кўзим ёшга тўлиб, қора рамкага олинган суратни кўксимга босдим. Шу пайт онамнинг келиб қолганини билмапман. У ҳам хўрсиниб, кўзига ёш олди, лекин бу гал насиҳат қилди:

— Йиғлама, чироғим, сен қаҳрамоннинг ўғлисан, она-Ватан учун, келажагимиз учун, сен биз учун жонини фидо қилди. Отангдек мард, эл-юрт ишига садоқатли бўл...

Орадан кўп йиллар ўтиб кетди. Онам меҳнат билан ўзини овунтирди. Пахта етиштиришнинг сир-асрорини мукаммал эгаллади. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган йили мен армия хизматига чақирилдим.

Граждандик, фарзандлик бурчимни адо этаркасман, Волгоград, Москва, Ленинград шаҳарларида бўлдим. Волга бўйларида фашист газандаларининг бомбасидан вайрон бўлган биноларнинг қолдиғини кўрдим. Отам, жангчиларимиз босиб ўтган муаззам тупроқни кўзимга суртдим. Қаҳрамонлар қабрига гулчамбарлар қўйдим.

Хизматимнинг сўнгги кунлари эди. Қисмимизда «Ленин мангу яшайди» деган мавзуда адабий кеча ташкил этилди. Кечага таклиф этилган нуроний бир рус киши доҳиймизни шахсан таниганлиги, бирга ишлаганлиги ва унинг олижаноб инсоний фазилатлари ҳақида гапириб берди.

Болалигимдан шеърни севардим. Кўп шеърларни ёд билардим. Бу кеча «Ленин дилимизда» деган шеърни ўқидим.

Кечадан кейин, командиримиз ҳузурига чақиртирди. Кирсам, ҳалиги рус киши ҳам ўтирибди.

— Кечирасан,— деди у менга қараб.— Сени мен чақиртирдим, марҳамат, ўтир.

Чол шундай деди-ю, овози титраб кетди. Кўз ойнагини тақиб, юзимга разм солди:

— Исминг Валижонми-а, Ўзбекистонданмисан?

— Ҳа, шундай.

— Отанг қаётми?

— У киши урушда ҳалок бўлган. Онам бор Файзинисо деган, машҳур пахтакор.

— Шундайми? Айбга буюрмайсан, ўнг қулоғинг чимчилангап кўринади, нима бўлган эди?

— Армияга узатаётиб, бирор қиз тишлаб олгандир,— ҳазиллашди командир. Лекин чол жиддий эди, кулмади.

— Йўқ-э,— дедим — ёшлигимда бирор нарса бўлгандир, эслай олмайман.

— Чап қўлингни берчи, азамат? Командир қайрон. Мен ҳам таажжубланиб қўлимни узатдим. У чинчалоғимнинг қийшиқлигини кўриб, дудуқланди:

— Бунинг сабабини ҳам билмайсанми?

— Йўқ, нима гап ўзи?

У мени маҳкам қучоқлади:

— Ўғлим, дилбандим, бир кўришдаёқ юрагим сезган эди. Сен менинг ўғлимсан, сени топдим. Сени ўт ичидан, ўқ ёмғири ичидан олиб чиққан эдим. Ўқ тегиб, қулоғингдан оққан қонни тўхтатган осколкадан шикастланган чинчалоғингни рўмолча билан ўзим боғлаганман. Онанг, синглинг бомба остида қолди, кўз олдимда жон беришди. Бахтингга шошилинч эвакуация бошланди. Фашистлар босиб олаётган шаҳарлардаги гўдаклар – рус белорус украин ва латиш болалари тинч ўлкаларга зудлик билан юборилди. Сен икки ёшга тўлмаган бола эдинг, нокилож ўшаларга қўшиб юбордим. Ўзим душмандан ўч олиш учун эл-юрт учун жангга кирдим. Немис иблислари ер билан яксон бўлгунча жанг қилдим.

Мана йигирма йилдан зиёд вақт ўтди. Сен ўзбек йигити бўлиб кетибсан. Ўзбекларнинг меҳмондўстлиги, меҳри дарёлиги тўғрисида кўп эшитгандим, ҳақ гап экан. Сени бағрига олган, сен кабиларнинг етимлигини билдирмаган кишиларга, раҳнамолик қилган улуғ Ленин партиясига раҳмат, минг раҳмат! Ҳа, совет халқининг — буюк бир оила дейилишининг боиси ҳам шунда... У жим қолди.

Бошим айланиб кетди. Бу одам чиндан ҳам отаммикин, туш кўряпманми ёки ўнгимми, дердим, холос. Фикримни йиғолмай тургандим у яна гап бошлади.

«Ўғлим ёдимда, чўнтагингга суратимни солиб қўйгандим» деб қолди. Ниҳоят сандиғимиздаги газета билан бирга сақланаётган сурат ёдимга тушди. Ҳа, шу киши! Худди ўзи.

Қичқириб юбордим:

— Отажон, отажоним!

Отамни маҳкам қучиб оларканман, кўз ўнгимда қалби қуёш одамлар оналик меҳрини кўрсатган мурғак қалбимга оташ солиб камолотга етказган Файзинисо опа намоён бўлди. Демак у мени... Йўқ у менинг онам онажоним волидам. Дарров телеграфга югурдим. Она, онажон! Суюнчи беринг этажим топдим.

Маъруф МУДАРРИСОВ
Марғилон.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ҲАЯЖОНЛИ ФАКТЛАР

ЛОНДОН, 2 июль. (ТАСС). Инглиз прогрессив юристи Денис Приттнинг «Товба қилмаган агрессорлар» деган китоби яқинда Англияда босилиб чиқди. Шу китобда айтиладики, Ғарбий Германиянинг ҳукмрон синфи ва ҳукумати қўшни давлатларга қарши ҳарбий агрессия йўлини ошкора ҳал қилмоқда ва мамлакат ичидаги қаршиликни бостирадиган диктатура вужудга келтиришга олиб борувчи қонунларни қабул қилмоқда.

Приттнинг мазкур китобида ташвишланиб ёзишича, ҳозирги вақтда икки мингга яқин собиқ нацистлар Германия Федератив Республикасининг маъмурий органларида, қуролли кучларида ва дипломатия ишларида юқори лавозимларни эгаллаб турибди. Булар одамларни кўплаб ўлдирганликлари ва қийнаганликлари учун жавобгар эканликлари турган гап.

Германия Федератив Республикасининг ҳукумати, деб ёзади Притт, бутун Германия номидан якка ўзи вакил бўлишни даъват этмоқда. Ғарбий Германияни ядро қуроли билан қуроллантиришни даъво қилмоқда. Ғарбий Германия қўшни мамлакатларнинг территорияларини даъво қилаётганлиги эса халқаро кескинликнинг кучайишига кўп жиҳатдан сабаб бўлмоқда.

Притт ўзининг шу китобини Ғарбий Германиянинг ҳозирги сиёсати хатарли эканлигига Англия жамоатчилигининг диққат-эътиборини тортиш учун ёзганлигини айтади.

РУАНДАНИНГ БАЙРАМИ

БУЖУМБУРА. (ТАСС). Шу кунларда Руанда Республикаси ўз мустақиллигининг 7 йиллигини нишонламоқда. Республика шу йиллар мобайнида катта муваффақиятларга эришди, деҳқонлар кооперативга бирлашмоқда, кўпчилик бўлиб биргаликда янги йўллар қурмоқдалар.

Маорифни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда, институтлар барпо этилиб, мактаблар қурилмоқда. Ҳозирги вақтда ҳар йили 17 минг бола бошланғич мактабни тамомлаб чиқмоқда. Мустамлакачилар замонида бу ҳақда ўйлаб бўлмас ҳам эди.

Руандада, жумладан, социалистик мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларни кенгайтириш учун яхши имкониятлар вужудга келди. Руандага Чехословакия Социалистик Республикасидан қанд, Польшадан газлама, ГДРдан ёғоч материаллари келтирила бошланди. Африкадаги шу мамлакатда Совет товарлари аҳолига ғоят манзур бўлмоқда.

Руанда халқаро миқёсда БМТнинг ва Африка Бирлиги Ташкилотининг актив аъзоси сифатида, мустамлакачилар асоратидаги халқларнинг курашини қўллаб-қувватламоқда, Африка қитъасининг жанубидаги ирқчилик режимига қарши курашмоқда.

ВЕНЕСУЭЛА БОЛАЛАРИ МАКТАБДАН МАҲРУМ

КАРАКАС, 2 июль. (ТАСС). Венесуэла маориф министри Эктор Эрнандес Карабонанинг эътироф қилиб айтишига қараганда, бу йил мактабга янги қабул қилиниши лозим бўлган болалардан 51 мингтаси мактаб биноларининг етишмаганлиги сабабли ўқиш имкониятидан маҳрум бўлиб қолади.

Шу муносабат билан Венесуэла муаллимлари федерацияси маориф системасида вужудга келган оғир аҳволга қарши кескин норозилик билдирди. Мамлакатда 300 мингдан кўпроқ бола мактабда ўқиш имкониятига эга эмас, 17 минг ўқитувчи иш топа олмай юрибди.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Ҳаваскорлар киностудиясининг аъзолари бўлган немис ҳарбий денгизчилари қуролдош социалистик мамлакатлар дўстлигига бағишланган фильм тайёрладилар. Суратда: фильмни кўздан кечириш пайти.

АДН—ТАСС фотоси.

КАНАДА. Бу ерда синфий жанглар кундан-кунга кучайиб бормоқда. Яқинда мамлакатнинг энг йирик саноат марказларидан бири бўлган Торонто шаҳрида Онтарио вилояти меҳнаткашларининг кўп минг кишилик намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари ҳукуматнинг шу вилоят ишчиларига нисбатан чиқарган қонунларига қарши норозилик билдирдилар. Суратда: намойишчилар Торонто кўчаларидан ўтиб бормоқда.

В. Никитин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ГУСТАВ ХЕЙНЕМАН — ГФР ПРЕЗИДЕНТИ

БОНН, 1 июль. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг янги президенти Густав Хейнеман бундестаг билан бундесратнинг бугунги қўшма мажлисида қасамёд қилди. 1959 йилдан бери бу лавозимни Генрих Любке ижро этиб келар эди.

Собиқ юстиция министри Г. Хейнеман 5 март куни социал-демократик ва эркин-демократик партияларининг овози билан президентлик лавозимига сайланди. Германия Федератив Республикасида социал-демократик партиянинг намояндаси биринчи марта президент бўлди.

Ўтмишда христиан-демократик союзнинг аъзоси ва Аденауэр ҳукуматида министр бўлган Густав Хейнеман 1952 йилда Аденауэрнинг Ғарбий Германияни қайтадан militарлаштириш ва қуроллантириш сиёсатига қарши норозилик билдириб, ҳукумат аъзолигидан истеъфо берган ва христиан-демократик союз партиясидан чиқиб кетган эди. Кейинчалик у Германия Социал-демократик партияга кирди.

Хейнеман бугун бундестагда қасамёд қилиб сўзлаган нутқида «Немис халқи номидан ҳалокатли иккинчи жаҳон уруши бошланган»лигини ва «бутун дунёдаги миллион-миллион кишилар ана шу урушнинг ва национал-социалистик террорнинг қурбони бўлган»лигини эслатиб ўтди. «Бу ўтмиш такрорланмаслиги лозим», — деди у.

ЗАНЖИБАР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ДЕКРЕТИ

ЗАНЖИБАР, 1 июль. (ТАСС). Занжибар ҳукумати барча чет эл пароход компанияларининг Занжибар ва Пемба оролларидаги фаолиятини ўз контроллигига олди. Занжибар президенти Абайд Каруменинг бу ерда эълон қилинган декретида шу гап айтилган. Ана шу компаниялар ўз контораларини ва ҳужжатларини Занжибар давлат савдо корпорациясига топширди.

АЛЯСКАДА ЁНҒИНЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 1 июль. (ТАСС). Аляскадаги 283 минг гектар ўрмон ва тундра ловуллаб ёниб турибди. Бу ерда истиқомат қилувчи кексалар шу ёзда бошланганидек сингари ёнғинларни бундан аввал кўришмаган. Фэрбенкс шаҳридан 250 километр ғарбдаги Эврика қишлоғи ёнида айниқса кучли ёнғин бўлмоқда.

Кейинги ой мобайнида Аляскада атиги бир марта ёмғир шивалаб ўтди. Об-ҳавонинг бундай қуруқ келиши табиий офат билан курашни тағин ҳам қийинлаштирмоқда.

ИОРДАНИЯ ҲУКУМАТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

АММОН, 1 июль. (ТАСС). Иордания қироли ҳукуматни ва мамлакатнинг Олий ҳарбий раҳбарлигини қисман ўзгартириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Аммон радиоси эшиттирган расмий ахборотда айтилишича, Иордания армияси штабининг собиқ бошлиғи генерал-лейтенант Амир Ҳаммаш мудофаа министри қилиб тайинланди. Хавфсизлик кучларининг собиқ бошлиғи Муҳаммад Расул ал-Килёний ички ишлар министри бўлиб қолган.

Ҳукуматда ва армия раҳбарлигида бошқа бир қанча ўзгаришлар ҳам қилинган. Жумладан, генерал-лейтенант Шариф Бин Жамил Носир мамлакат қуролли кучларининг Бош қўмондони қилиб тайинланган. Илгари бу лавозимни Иордания қироли Ҳусайннинг ўзи эгаллаб келар эди.

ИНДОНЕЗИЯ ФОЖИАСИ

Халқаро темада

Телетайп ленталари узоқ Индонезиядан ҳар куни бирибиридан мудҳишроқ хабарларни келтирмоқда. Шу йил 8 июнда АНТАРА агентлиги яна бир маъшум хабар тарқатди: коммунистик фаолияти учун Индонезия Компартиясининг раҳбарларидан бири, ўртоқ Дзяюсман ҳам ўлим жазосига ҳукм қилинди. Жакартадаги жаллодлар навбатдаги қора жиноятга қўл урдилар.

Империалистик Ғарбни суюнтираётган «очиқ эшиклар» ва «ғарб томонга бурилиш» сиёсатини юргизаётган ҳамда жафокаш индонез халқининг қонли курашларда қўлга киритган иқтисодий ва сиёсий мустақиллигини оёқ ости қилаётган Жакартанинг бугунги раҳбарлари демократик кучлардан ўч олиш, уларни қувғин қилишини ҳамон тўхтатмаётирлар. Антикоммунистик васваса ва террорнинг асосий тиғи коммунистларга қаратилмоқда. Коммунистик фаолиятни тақиқлаш, унга қарши курашиш, Индонезиянинг оғир иқтисодий аҳволига қарамай, ҳукуматнинг асосий программ вазифаси бўлиб қолмоқда. Индонезия президенти генерал Сухарто 1969 йил 14 январда мамлакат парламентининг биринчи мажлисда сўзлаган нутқида ҳам компартияни йўқ қилиш ҳукуматнинг асосий вазифаларидан бири деб айтди. Коммунистик ва демократик кучлардан ўч олиш пайтини пойлаб юрган Индонезия қора реакцияси учун ҳукуматнинг антикоммунистик сиёсати айни муддао бўлмоқда. Шунинг учун ҳам мамлакатда 3 йил илгари бошланган турли рангдаги террор ҳали тингани йўқ. Сўл кучларга қарши қора реакциянинг «салб юришлари» давом этмоқда. Ҳар қачон бўлганидек, реакция учун асосий ўлжа коммунистлар бўлдилар. Коммунистик фаолият, марксистик адабиёт ва вақтли матбуот тақиқлаб қўйилди. Компартиянинг юз минглаб аъзолари суд-сўроқсиз қамоққа олинди, отилди ва осилди. Шу тариқа Индонезия Компартиясининг Бош секретари Айдит, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг аъзолари Ньоно, Судисман, Луқмон ва бошқа юзлаб партия раҳбарлари реакционер — жаллодлар қўлида ҳалок бўлдилар. Жакартада қилинаётган жиноятларнинг сон-саноғи йўқ. Масалан, «Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири Филипп Шейбкофф ўзининг Индонезиядан ёзган «Уч йил ўтгач» деган мақоласида 1965 йил 30 сентябрь воқеаларидан сўнг мамлакатда 300 мингдан кўпроқ киши ўлдириб юборилганини ёзади. Мухбирнинг хабар беришича, фақат Ява оролининг ўзида 150 мингдан зиёдроқ сиёсий маҳбуслар қамоқ ва лагерларда энг оғир шароитда сақланмоқда. Суматра, Калимантан ва бошқа индонез оролларидаги концлагерлар ҳам маҳбусларга тўлиб кетган. Шу муносабат билан индонез ҳарбийларидан бири «мамлакатда маҳбуслар шу даражада кўпки, уларни расмий равишда суд-сўроқ қилишга шароит ҳам йўқ, кадрлар ҳам етишмайди. Шунинг учун улар судсиз-сўроқсиз жазоланмоқда», — деган эди.

Хўш, шу кунларда Индонезияда нималар бўлмоқда? Генераллар ҳукумати мамлакатни қаёққа элтмоқдалар?

Индонезиядаги мавжуд иқтисодий аҳволнинг йилдан йилга ёмонлашиб бораётганлиги, ишсизлик миллий экономика ва корхоналарнинг оғир шароитларга тушиб қолганлиги, нарх-навонинг тинмай ошиб бораётганига, аввало Жакарта ҳукуматининг Ғарб манфаатини кўзлаб юргизаётган иқтисодий сиёсати сабабчи бўлмоқда. Сухарто ва унинг олтин погонли министрлари Ғарбнинг «чойчақаси» билан мамлакатни бу қийин сиёсий ва иқтисодий аҳволдан цивилизациянинг катта ва равон йўлига олиб чиқиб бўлмаслигини ва, империалистик пойтахтлардан кўрсатилаётган ёрдам аслида Индонезиянинг бўйнига қайтадан миллий, сиёсий ва иқтисодий қарамлик сиртмоғини солаётганини тушунишни асло истамаётирлар. Аксинча, улар Токио, Лондон, Гаага, Вашингтон, Бонн сингари пойтахтларнинг Индонезия учун «хайрли» иш қилишига халқни ишонтирмоқчи бўляптилар ва мамлакатни танг аҳволдан коммунистик кучларни йўқотиш, уларни қувғин қилиш йўли билан олиб чиқишга уринмоқдалар. Лекин бу билан Жакарта раҳбар доиралари, аввало, ўзларини алдамоқдалар. Чунки, Ғарбнинг «ёрдам» тарзида бераётган ҳар бир доллар, фунт стерлинг ва бошқа қон томиб турган империалистик банкнотлар ортида қатор сиёсий, иқтисодий ва миллий камситишлар ётганлигини юз йиллар давомида мустамлакачилик зулмини бошидан кечирган жафокаш индонез халқи яхши билади.

Сухарто бошлиқ генераллар ҳокимият тепасига келганидан бери индонез меҳнаткашларининг турмуш шароити янада оғирлашди. Масалан, кейинги йиллар ичида озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи 2-3 марта ошди. «Хиндустан таймс» газетасининг ёзишича, Индонезиядаги ишсизларнинг сони 5 миллион кишига етган. Ярим ишсизлар сони эса 10 миллион кишини ташкил қилади. Индонезия меҳнат министри ишсизлар армияси сафига ҳар йили бир миллион киши келиб қўшилаётганини айтди. Индонез қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳам қашшоқлик ва очлик исканжасида ҳаёт кечиришга мажбур бўлмоқдалар. Масалан, Ява оролида яшовчи фермерларнинг 90 проценти ўз ерига эга эмас, қашшоқ деҳқонлардир. Кейинги маълумотларга қараганда мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпроғи ғирт саводсиз, мактаб ёшидаги 7,5 миллион бола эса ўқишдан маҳрумдир.

Индонезия раҳбар доираларининг тутган «очиқ эшиклар» сиёсати эса мамлакат экономикасини, саноатини чет эл империалистик монополиялари томонидан тезда эгаллаб олинишига олиб келмоқда. Халқаро империализм яна шодҳуррамлик билан Индонезияда ўзининг «бўлиб ол ва ҳокимлик қил» босқинчилик сиёсатини юргизмоқда.

Индонезияда яратилган қулай шароитда ғарб монополияларининг оқими кучаймоқда, уларнинг таъсир доиралари кун оша кенгаймоқда. Мамлакатда гўё туғилган «бўшлиқни тўлдириш» баҳонаси билан чет эл капитали тинмай оқиб келмоқда. Рейтер агентлигининг хабар беришича, фақат кейинги йиллар ичида 84 та компания Индонезияга ўзининг 342 миллион доллар капиталини жойлаштирди. Улар ичида 114 миллион доллар капитал жойлаштирган 12 та америка компанияси, 19 миллион капитал жойлаштирган 12 та голланд ва 17 миллион доллар жойлаштирган 10 та япон компаниялари ва бошқалар бор. Капитал асосан энг кўп фойда келтирадиган саноат тармоқларига ва қишлоқ хўжалигига сарфланмоқда. Масалан, АНТАРА агентлигининг эълон қилган аҳборотида кўрсатилганидек, 311,5 миллион доллар чет эл капитали тоғ саноатига сарфланмоқда. Саноат ишлаб чиқаришига эса атиги 9,3 миллион доллар капитал жойлаштирилган, холос. Бу рақамлар монополистик капитал Индонезия саноатини ривожлантиришда эмас, балки унинг табиий бойликларини эксплуатация қилишдан манфаатдорлигини кўрсатади. АҚШ, Ғарбий Германия, Япония, Голландия ва бошқа ёвуз ниятли давлатлардан тузилган «Индонезияга ёрдам кўрсатувчи клуб» эса иқтисодий ҳалокат ёқасида турган мамлакат учун навбатдаги иқтисодий сиртмоқ ва кишанни тайёрлаяпти. Шу муносабат билан Ғарб пойтахтларидан Жакартага бўлган сафарлар кўпаймоқда, дипломатик газлик кучаймоқда. Илгари Индонезияни қашшоқланишга олиб келган собиқ чет эл монополиялари билан қайтадан узоқ йилларга мўлжалланган шартномалар тузилмоқда. Чет эл компанияларининг тинмай бостириб кириши эса ўз навбатида миллий корхона ва компанияларнинг ёпиб қўйилишига олиб келмоқда. Генераллар ҳукумати эса мустақил иқтисодий сиёсат олиб бориш ўрнига, мамлакатни оғир аҳволдан Ғарбнинг берган «садақаси» билан олиб чиқишга ишониб юрибдилар. Шу муносабат билан Жакарта ҳукумати «Индонезия клуби»дан 1968 йилда 325 миллион доллар ёрдам сўраган бўлса, 1969 йилда бу илтимос 500 миллион долларни ташкил қилди.

Ғарбдан берилаётган ёрдам эса қатор сиёсий, иқтисодий шартлар асосида берилмоқда. Бу ёрдам эвазига эса ҳукумат антикоммунистик хуружини, коммунистик ва демократик кучларни қириб ташлаш сиёсатини кучайтирмоқда.

Лекин Жакартадаги ҳарбий министрлар қанчалик уринмасинлар, индонез халқининг озодлик, демократия ва социализм учун бўлган кураш йўлидан тўхтатиб қололмайдилар. — Полициячи террорига қарамай, дейилади коммунистик ва ишчи партияларининг Москва халқаро Кенгашининг индонез коммунистларига юборган мурожаатида. — Индонезияда коммунистик қарашлар яшамоқда. Жуда кўп индонез коммунистлари энг оғир шароитларда Коммунистик партияни тиклаш, меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш учун кураш олиб бормоқдалар. Кенгаш қатнашчилари мурожаат орқали индонез коммунистларининг бошқа демократик кучлар билан ҳамкорликда ўз халқини прогрессив, озодлик ва социализмга олиб боради деб ишонч билдирди.

Г. СОЛИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» нинг халқаро шарҳловчиси.
Москва.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар. 9.30 — Дутор тароналари. 10.30 — «Музика танқидчиси В. Ф. Одоевский». 11.15— «Аҳолига — граждан мудофааси ҳақида». 11.30 — Шопен ва Раҳманиновнинг фортепьяно куйлари. 16.10 — «Қўшиқчи шоир С. Алимов» (русча). 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 17.00—Симфоник куйлар. 18.00 — «Мақсадимиз — автоматлаштириш». 18.10— А. Отажонов. Чанг ва оркестр учун концерт. 19.20 — Татар куйлари. 20.00 — «Ёшлик» программаси. 20.40 — Бахтиёрлик қўшиқлари. 21.00 — «Коммунизм — давримиз байроғи». 21.10 — Концерт. 22.20 — Куйлардан-куйларга. 22.40 — В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар. 23.15 — Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.35 — Телеянгиликлар. 18.50 — Қўғирчоқ фильм. 19.10 — Пойтахтимиз меҳмонлари (концерт). 20.15 — Кўрсатишлар программаси ва реклама.

Ўзбек тилида: 20.25 — Телеянгиликлар. 20.40 — Олимлар—пахтакорларга. 21.00 — «Пропагандист» тележурнали. 21.30 — Новеллалар телевизион театри. В. Багашов. «Жеймс Бонднинг туғилиши». Г. Слезар. «Ота ва қиз».

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.30 — Рангли телевидение программаси. Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ТОРПЕДО» (Москва) — «ДИНАМО» (Тбилиси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.30 — «Фотима» (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — Фрунзе телестудиясининг кўрсатишлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/VII да Бой ила хизматчи, 4/VII да Аяжонларим, 5/VII да Мария Стюарт.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Серафим Фролов севгиси — «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Париж — Варшава визасиз — «МОСКВА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Тўй кунида — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Занжирбанд орол — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Сароянлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади)

Париж — Варшава визасиз — «ФЕСТИВАЛЬ».

Серафим Фролов севгиси — «ХИВА».

Розмари исмли қиз — ТЕЛЬМАН номли.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

6—7 ИЮЛДА ёзги бинода

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ҳ. ҒУЛОМ асари.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби М. ЛЕВИЕВ музикаси

«АЖАБ САВДОЛАР»

3 пардали музикали комедия

Постановкачи режиссёр — СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Р. ҲАМРОЕВ

Режиссёр — УзССРда хизмат кўрсатган артист Р. ШОКИРОВ.

Дирижёрлар — Н. ХАЛИЛОВ, Э. ТОШМАТОВ.

Рассом — УзССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. БИЗЕЛЬ.

Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.

Хормейстер — А. ҲАМИДОВ.

Концертмейстерлар — А. МАЛИНА, М. ФУРМАН.

Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИДДИНОВА

Бош ролларда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари Турсунхон ЖАФАРОВА, Эътибор ЖАЛИЛОВА, Соиб ХЎЖАЕВ, Маҳмуджон ҒОФУРОВ; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр ИХТИЁРОВ; артистлар: Муҳаббат КАРИМОВА, Турсуной МАМЕДОВА ва бошқалар.

Кеч соат 8 ярымда бошланади.

Касса кундуз соат 12 дан очиқ.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ҚИЗЛАР ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ 1969—1970 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти ўзбек ва бошқа маҳаллий миллат қизларидан рус тилини ўқитиш ҳуқуқига эга бўлган ўрта маълумотли ўқитувчилар тайёрлайди.

Билим юртига 8-синфни битирган 30 ёшгача бўлган хотин-қизлар қабул қилинади.

Ўқувчилар умумий тартибда стипендия ва давлат ҳисобидан текин овқат ҳамда ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқишга кирувчилар 1 августдан 20 августгача қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: она тили (ёзма), математика (оғзаки), рус тили (суҳбат).

Билим юртига кирувчилар директор номига ариза ёзиб, қуйидаги ҳужжатлар билан тақдим қиладилар: маълумоти ҳақида шаҳодатноманинг асл нусхаси меҳнат дафтарчасидан кўчирма (меҳнат стажи борлар учун), таржимаи ҳоли, 3 та фотосурат (3x4 см), соғлиги ҳақида справка (форма 286).

Аризалар 31 июлгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ўқчи кўчаси, 123-уй. Телефон: 4-10-23, 4-14-85.

ТОШКЕНТ ШАҲАР МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ 1969—1970 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига ўрта маълумотлилар қуйидаги бўлимларга қабул қилинадилар: умумий профилдаги медицина ҳамширалари — ўқиш муддати 1 йилу 10 ой; болалар профилидаги медицина ҳамширалари — ўқиш муддати 1 йилу 10 ой; акушерлик бўлими — ўқиш муддати 2 йилу 6 ой.

Ҳамма бўлимларга кирувчилар: она тили (иншо), химия (оғзаки)дан имтиҳон топширадилар.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Кириш имтиҳонлари — 1 августдан бошланади.

Кирувчилар билим юрти директори номига ариза, автобиография, маълумоти тўғрисидаги ҳужжатлар (асли), медицина справкаси (286 форма), 3 фотосурат (3x4 см)ларни топширадилар.

Ҳужжатлар қабул қилинмоқда.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ремесленная кўчаси, 8 уй (3, 5, 7, 12, 26, автобуслар, 1, 5, 13, 14 трамвайлар, 5 троллейбуснинг «Жуковский» бекати.)

ТОШКЕНТ 2-ИНДУСТРИЯ-ПЕДАГОГИКА ТЕХНИКУМИ

1969—1970 ўқув йили учун қуйидаги мутахассислик бўйича кундузги ва сиртқи бўлимга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум қишлоқ ҳунар-техника билим юртларида ишлаб чиқариш таълими бўйича усталар, техник-механиклар тайёрлайди.

Кирувчилар директор номига ариза ёзадилар ва қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: таржимаи ҳол, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат (асл нусхаси), ҳунар техника билим юртини тамомлаганлиги ҳақида аттестат, медицина справкаси (286 форма), учта фото сурат (3x4 см), меҳнат дафтарчасидан кўчирма иш жойидан йўлланма характеристика.

Ҳунар-техника билим юртини тамомлаб ишлаб чиқаришда бир йил меҳнат қилган ва билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаб иш стажи бўлмаганлар, шунингдек мутахассислик бўйича икки йил иш стажига эга бўлган ишчилар қабул қилинади.

Ҳужжатлар 31 июлгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — 1 дан 20 августгача: математика (оғзаки), она тили (ёзма), мутахассислик бўйича текшириш ишларидан ўтказилади.

Техникумга қабул қилинганлар кунига уч марта бепул иссиқ овқат, кийим-бош, стипендия билан таъминланадилар. Ётоқхона берилади.

Адрес: Тошкент 147, Қуйлиқ посёлкаси, Каримова кўчаси, 21 уй (7, 12 автобусларнинг «Почта» бекати).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — Орган центрального комитета компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337604. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337804. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 336679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337182. Эълонлар — 333142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—65, Бухоро 43—141, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—85.

№ Б — 153. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633 Р. 14412